

Kongres v Berlinu

Ceprav je bil prejšnji teden bogat pomembnih dogodkov v raznih delih sveta, ni pretirano reči, da je kongres Evropske socialistične partije Nemčije gotovo najznejši dogodek.

Socialistična perspektiva, izražena v neločitosti miru in socializmu, postaja čedalje jasnejša. Stališča, ki izvirajo iz koncepcije aktivne kooperacije kot najpomembnejše sile, dobivajo čedalje širši in čedalje aktivnejši podpora.

Zitljenje prepričljivo kaže, da je nasprotje med dvema družbenima sistemoma, socialističnim in kapitalističnim, mogoče uspešno premagati samo z dosledno orieniacijo na družbeno napredka v vsaki posamezni državi in na konstruktivno mednarodno delovanje socialističnih sil s sistemom aktivne kooperacije.

Kongres v Berlinu je pomemben prispevek k naporom za popolno afirmacijo in zmagovite omene resnično revolucionarne in demokratične koncepcije boja za socializem. To je izrednega pomena. Vsaka pa čisto o nezgodnosti svetovne vojne, oddaja in delavsko gibanje in vse napredne sile od poglavitne naloge sedanjosti — utrditve miru — in prinaša s seboj vrsto nevarnosti, da pride do hudih deformacij in opočetanja v razvoju socializma.

Referat prvega sekretarja CK SED Walterja Ulbrichta, pozdravni govor N. S. Hruščova in drugih tujih gostov kot tudi delegatov na kongresu so izhajali iz gledišča, da je boj za utrditve svetovnega miru neločitno povezan

z nadaljnjim razvojem socializma. Iyema je bil nastop delegata KP Kitajske Vu Hsiu Cuana. Čeprav se je z besedami svoboda tako opredelil za mirno koeksistenco, je v konkretnem obravnavanju mednarodnih problemov pokazal neposredno nasprotovanje celotni politiki koeksistence. V nasprotju z drugimi udeleženci kongresa, ki so iz uspešno premagane krize na Karibih povzeli sklep, da je treba povečati napore za mirno rešitev vseh mednarodnih problemov, in izrekli prijateljske pozdrave za konstruktivno stališče, je delegat KP Kitajske zgolj ponavljal lažno-revolucionarne antiimperialistične fraze, od katerih nimata socializem in boj proti imperializmu čisto nobene koristi.

Govor kitajskega predstavnika je izstopal ne le po besednjaku in tonu, ampak tudi po pojmovanju odnosov med partijama. Govoril je sicer o tem, da je treba vse razlike v glediških kakor tudi vse spore med komunističnimi partijami izglajevati na podlagi medsebojnega spoštovanja, hkrati pa je najbolj grobo nastopil proti Zvezi komunistov Jugoslavije, pri čemer je ponavljal obrabljene kletve pekiške propagande.

Kongres v Berlinu je protestiral proti vsej antijugoslovanski izpovedi in se odločno upri nedopustnim mišljenjem, ki bi jih vodstvo KP Kitajske očtno želelo vsiliti mednarodnemu delavskemu gibanju. Jasnje je, da mora biti resnično sodelovanje komunističnih in delavskih partij za razumevanje potreb socializma in doslednem upoštevanju demokratičnih načel.

Jože Smole

Zastoj v indijsko-pakistanskih pogajanjih

New Delhi, 19. jan. (AFP). Dobro poučeni krogi v New Delhiju pravijo, da Indija ne sprejme pakistanskega predloga, naj bi kašmirski problem rešili tako, da bi v tej deželi razpisali plebiscit. Pakistan pa na drugi strani odklanja predlog, ki ga je ponudila indijska delegacija na pogajanjih o Kašmiru, naj bi sporazum o tem problemu dosegli na podlagi sedanje serte prenehanja sovražnosti.

Indijsko-pakistanska pogajanja se danes nadaljujejo, vendar pa ni pričakovati sprejemljivi stališč obeh delegacij.

Po vesteh iz istih virov sta obe delegaciji pripravljene nadaljevati sedanja pogajanja na ministrski ravni v Pakistanu prihodnji mesec.

Iraški dohodki od petroleja

Beirut, 19. jan. (Tanjug). Lani je dobil Irak 85 milijonov iraških dinarjev (okrog 270 milijonov dolarjev) za petroleje, hkrati pa je tuje družbe načrpane na nafnih poljih v Iraku. V primerjavi s prejšnjim letom so se lanske dohodki povečali komaj za milijon dinarjev (2,8 milijona dolarjev). Iraška petrolejska proizvodnja pa bi bila lahko veliko večja, če bi se tuje družbe bolj trudile za povečanje proizvodnje.

Ameriški izdatki za vojni proti Vietkongu

Sajgon, 19. jan. (AFP). ZDA trošijo za vojaško, gospodarsko in tehnično pomoč Ngo Din Diemovemu režimu v Južnem Vietnamu več kot pol milijarda dolarjev na leto. V Južnem Vietnamu se zdaj mudi visoka ameriška vojaška misija, ki jo vodi general Wheeler, z nalogo, da pripravi za ameriški Kongres sporočilo o tamkajšnjem vojaškem položaju. Misija naj bi tudi dokumentirano poročala o vojaških naporih ZDA pri podpori južnovietnamskega režima.

Komaj nekaj ur pred prihodom generala Wheelera na inspekcijo v neko utrjeno naselje so ta kraj napadli pripadniki osvobodilnega Vietkong in zadali hude globoške in materialne izgube Ngo Din Diemovim enotam.

Kitajsko-albanski trgovinski sporazum

Peking, 19. jan. — Kitajska agencija Hsinhua poroča, da sta Albanija in Kitajska sklenili nov sporazum o trgovinskih izmenjavah za leto. Kitajska bo dobavila Albaniji žito, jeklo, strojno opremo, kmetijske stroje, gume za motorne vozila, kavčuk, kemijske proizvode, papir in drugo blago za široko potrošnjo, medtem ko ta kraj napadli pripadniki osvobodilnega Vietkong in zadali hude globoške in materialne izgube Ngo Din Diemovim enotam.

Kitajska agencija ne objavlja podrobnosti podatkov o teh sporazumih, poudarja pa, da pomenijo »dokaz popolne uresničenja duha medsebojnega podpore in tesnega sodelovanja«.

Huda nesreča na Sumatru

Džakarta, 19. jan. (AP). Na jezeru Toba na Severni Sumatru se je vnela, potem pa potopila turistična ladja. Življenje je izgubilo 105 potnikov.

Na ladji »Džandži Radžaa« je bilo 250 potnikov. Ogenj je izbruhnil v strojnem oddelku, zajel rezervoarje za gorivo, potem pa se razširil na vsa ladja. Prestrašeni potniki so skakali s krova v vodo, da bi se rešili, toda veliko jih je utonilo, ne da bi dosegli obalo.

SKUPSCINA STUDENTOV VIŠOKE POLITIČNE ŠOLE je bila včeraj v Ljubljani. Na sliki Janez Perovšek (levo) in dr. Heilj Modic. Foto: Svabič

Letos prvi diplomanti

S skupščine visoke šole za politične vede v Ljubljani

LJUBLJANA, 19. januarja. — Na skupščini, ki so se je udeležili med drugimi tudi gosti Beno Zupančič, član Izvršnega sveta, Stane Markič, sekretar Glavnega odbora SZDL, prof. dr. Maks Snuderl, rektor ljubljanske univerze in Mirko Tušek, sekretar za raziskovalno delo in visoko šolstvo pri Svetu za znanost, so obravnavali v roku šestdeset študentov, ki bodo prejeli diplome leta 1962.

Člani profesorjskega zbora in slušatelji so v plodni razpravi podrobno razčlenili dosežene uspehe in premagane težave in potrdili splošno ugotovitev, da je šola, čeprav mlada ustanova, opravila svoj obstoj. Poudarili so, da je bilo v komaj polletnem letu delovanja mogoče doseči take uspehe zaradi velikega družbenega interesa in pomoči družbeno-političnih organizacij pri nastajanju šole in oblikovanju njene fiziognomije.

Letos bodo zapustili šolo prvi diplomanti, ki kot prvi slušatelji nikoli niso bili le objekti vzgajanja, ampak so bili predvsem tudi sodelavci pri iskranju najboljših oblik študijskega dela.

Obema jubilejema so predstavniki Komisije izrazili s čestitkami tudi zahvalo za njuno poštrevno delo.

Za tretjino večji izvoz makedonske industrije

SKOPJE, 19. jan. (Tanjug). Letos bodo iz Makedonije izvozili za približno 9600 milijonov dinarjev industrijskega blaga in kmetijskih pridelkov. To bo za nekako 48% več, kakor lani, ko so izvozili za nad 8700 milijonov dinarjev blaga.

V izvoz bo šlo največ industrijskih izdelkov, katerih vrednost bo za eno tretjino višja od lanske. Povečanje izvoza imajo v načrtu vse industrijske panoge razen tobačne industrije.

Tudi izvoz kmetijskih pridelkov bo večji, in to za eno četrtino. Vendar pa računajo, da se bo premalno izkoristila možnost za prodajo kmetijskih pridelkov iz Makedonije, in to še toliko praj, ker ima ta republika izredno ugodne klimatske in druge pogoje za proizvodnjo zgodnje zelenjave, po kateri je največje popraševanje na tujem trgu v spomladanskih mesecih. Letos bodo poslali na tuja tržišča 47 odst. več paradizovnikov, kakor lani, 58 odst. več vina in 80 odst. več grozdja, kakor lani.

Na današnji tiskovni konferenci je sekretar Izvršnega sveta LR Makedonije za blagovni promet Morio Romano povedal, da je vsa investicijska politika v tej republiki usmerjena na nova objekta in rekonstrukcijo tistih objektov, katerih proizvodni programi so bolj obrabjeni in mednarodnemu tržišču.

Posvetovanje o znanstvenem raziskovalnem delu v Srbiji

Beograd, 19. jan. (Tanjug). V izvršnem svetu Srbije je bilo danes posvetovanje za stopnikov znanstveno-raziskovalnih institutov. Gospodarske zbornice LR Srbije in drugih republikah gospodarskih voditeljev o pospeševanju znanstvenega raziskovalnega dela v industriji. Obravnavali so sedanje stanje, probleme in neposredne naloge pri povezovanju znanstvenega raziskovalnega dela ter industrije.

Ugotovili so, da je za nadaljnji razvoj znanstvenega raziskovalnega dela temeljne pomena pravilno usmerjanje k nalogam, ki so najbolj aktualne ter najbolj perspektivne za družbo in gospodarstvo.

Sodelovanje za madžarske industrije

Beograd, 19. jan. (Tanjug). Jugoslovanska delegacija pod vodstvom sekretarja Zveznega izvršnega sveta za industrijo Danila Kečića se je vrnila v Beograd po desetdnevnem bivanju na Madžarskem. V Budimpešti je Danilo Kečić podpisal za madžarskim ministrom za strojarstvo Janoszem Czeregejem protokol o sodelovanju med madžarsko in jugoslovansko industrijo.

Ob vrnitvi v Beograd je Kečić v izjavi uredniku Tanjuga zelo ugodno ocenil razgovore naše delegacije z madžarskimi zastopniki. Pristvil je, da so delegacije sprejeli na Madžarskem priščrno in prijateljsko.

Dvakrat večji izvoz tovarne obutve, Leda

Zaječar, 19. jan. (Tanjug). Tovarna obutve »Leda« v Knjaževcu bo letos izdelala za 35 odst. več ženske modne obutve raznih modelov kakor lani. Skoraj ena tretjina proizvodnje je namenjena izvozu. V primerjavi z lanskim letom bo izvoz skoraj dvakrat večji.

Obsežnejši proizvodni načrt bo tovarna izpolnila z zaposlitvijo 30 novih delavcev in dvigom storilnosti za 44 odst. Vzporedno s povečanjem proizvodnje bodo tudi izboljšali kvaliteto čevljev, ki so lani dobili priznanja na zagrebški velesojmu in sejmu »Moda v svetu« v Beogradu. Škornji tovarne »Leda« so tedaj dobili prvo zlato plaketo.

Od splošnih razprav h konkretnim

S seje sekretariata izvršnega odbora glavnega odbora SZDL LRS

LJUBLJANA, 19. januarja. — Sekretariat IO GO SZDL Slovenije je na zadnji seji obravnaval program dela sekretariata in komisij, v zvezi s tekočimi nalaganji organizacij Socialistične zveze. Hkrati je razpravljati tudi o nekaterih vprašanjih v zvezi s lokalnim tiskom.

Zivahna aktivnost organizacij Socialistične zveze se iz lanskega leta nadaljuje v letošnjem. Prvi meseci letošnjega leta bodo še posebej pomembni za njeno dejavnost, saj smo pred sprejemanjem družbenih planov in proračunov za leto 1963, v času občinskih konferenc SZDL in pred pripravami za okrajne konferencie, hkrati prehajala razprava o osnutku zvezne in republiške ustave v zaključno fazo, osnutki občinskih statutov in statutov delovnih organizacij pa dobivajo konkretnije oblike.

V dosedanjem delu so organizacije Socialistične zveze dosegle lepe uspehe, vendar pa je bilo v njihovem delu nekaj pomanjklivosti, ki so se izrazile tudi ob občinskih konferencah. Predvsem gre za to, da je bilo v delu organizacij prevladovalo splošno razpravljanje, namesto da bi iskali konkretnih in izvirnejših rešitev za neposredne probleme, ki razgibavajo članstvo Socialistične zveze. Ob dosedanjih občinskih konferencah se na primer kaže določena neskladnost med razmeroma zelo splošnimi referati in sorazmerno dobro in konkretno razpravo članstva. Očitno je, da občan čedalje močneje nastopa kot upravljavec, zato bodo morale tudi organizacije Socialistične zveze zlasti v občinskem merilu, svojo pozornost usmerjati predvsem v to, kaj je v komunah vsebinsko najjasnejša, in to v svojem okviru tudi razprave. Zanimivo je na primer, da v referatih na dosedanjih konferencah večina ni bilo govora o občinskih statutih in statutih delovnih organizacij in da tudi s področja gospodarstva posameznih problemov niso obravnavali povečano. Razumljivo je na primer, da o zviševanju produktivnosti ni mogoče govoriti, ne da bi hkrati obravnavali vsah drugih vidikov, ki nanjo vplivajo: izboljšanje standarda, preskrbe, stroškega varstva itd. Šele ob takšnih konkretnih razpravah bi lahko sprejeli tudi konkretne zaključke, ki bi pomenili dejansko napotilo oziroma program dela Socialistične zveze v okviru občin.

Ob analizah volitev v krajevne organizacije je sekretariat nadalje ugotovil, da je potrebno doseči še močnejšo povezanost med vodstvi krajevnih organizacij in članstvom. Ta vodstva je treba nadalje kadrovsko krepiti in jim hkrati ustrezno pomagati. Pri tem gre predvsem za izboljšanje sistema dela oziroma delovnih metod vodstev organizacij Socialistične zveze, metod, ki bi jih usposabljale za gibčen, elastičen organizem, ki bi imel nenehno stik s članstvom. Vse bolj bo potrebno sodelovati z družbenimi organizacijami, zlasti s strokovnjaki, v obliki vsebinsko oblikovanih aktivnosti ipd. Takšno delo bo zahtevalo tudi večjo aktivnost in odgovornost občinskih in okrajnih odborov, kjer bi moral vsak član sodelovati z vso osebnostjo in odgovornostjo, hkrati pa bi moral izboljšati močnejše

Monografija I. proletarske brigade

»Vojno-izdavaški zavod« je izdal knjigo »Prva proletarska« — Uvodni članek je napisal maršal Jugoslavije Josip Broz Tito

BEograd, 19. jan. (Tanjug). V založbi »Vojno-izdavaškega zavoda« so izšli prvi izvodi knjige »Prva proletarska«. Knjiga obsega 152 strani, v njej pa je 181 avtorjev prispevala 285 spominskih zapisov. Založba je več let prejelala ogromno gradivo in ga usklajevala z zgodovinskimi podatki. Tako je knjiga najverjetneje monografija te brigade.

Vrhovni poveljnik obojenih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je za knjigo »Prva proletarska« napisal naslednji članek: »Izdte iz knjige, v kateri pripadniki Prve proletarske brigade opisujejo svoje spomine na življenje in junške borbe, ne povdige njihovih borov, je posebnega pomena tako za zgodovino osvobodilnega boja naših narodov sploh, kakor tudi za zgodovino ustanavljanja naše ljudske armade. Med prvimi fašističnimi orgijami Hitlerja in Mussolinija, v grozotnem mraku, ki se je razširil nad vso Evropo, je tukaj, v okupirani in razkosani Jugoslaviji, nastajala prva redna enota naše narodnoosvobodilne vojske. Kdo so bili njeni prvi borci? To so bili delavci, šolska mladina in kmetje iz Beograda in okolice, iz Kragujevca, iz Kraljeva, Užice, Čacka, Valjeva, iz Sandžaka, Crne gore in drugih krajev Jugoslavije. Ti borci so od ustanovitve Prve proletarske brigade pa do konca vojne prehodili težko in krvavo borbeno pot. Ze do Ruda so bili prekaljeni v spopadih in bojih z okupatorjem ter izdajalskimi

Posvet o marksističnih krožkih

Lani v LRS 60 marksističnih krožkov z več kot 1500 člani

LJUBLJANA, 19. jan. — Marksistični krožki so kot interesna oblika idejno vzgojnega dela mladine že dolgo poznani, dokaj razširjeni in priljubljeni, saj je samo v lanskem letu 1961-62 delovalo v Sloveniji več kot 60 grup s preko 1500 člani.

V marksističnih krožkih mladi ljudje proučujejo in obravnavajo z znanstvenega marksističnih stališč družbeno problematiko in razvijajo sposobnost za čim bolj samostojno teoretsko mišljenje. Prav smisla za poglobljeno teoretsko razpravljanje dosedanjih šolskih sistem ni uspel dovolj razviti. Posledica je idejna in seveda tudi čisto praktično življenjska strpnost do naših družbi škodljivih pojavov. Zaradi relativno neuspešne filozofske vzgoje na srednjih šolah se ne moremo pohvaliti z zavdanja vredno višino oziroma globino vsakodnevnih razprav niti z načrtnim idejnim bojem preko katerega bi se usmerjala, analizirala in seveda korrigirala vsakodnevna družbena praksa mladine. Marksistični krožki imajo lahko ob reševanju teh problemov precejšnji vlogi kot akterji, iniciatorji kolektivnega ali samostojnega študija vsaj tistih mladincev, ki se za teoretsko problematiko bolj zanimajo. Večina teh krož-

ZIMA NA KOPRSKEM ne popušta. Minus 7 stopinj z močno burjo, to je še začetnemu optimizmu dopovedalo, da gre v letošnji zimi zares. Na sliki: obala štokovskega zaliva pri Kopru po umiku plime. Foto: Likar

Prisilno delo v Angoli

Gonja na »brezposelne« — 180.000 beguncev v Kongu — Izgovor o »asimiladosih«

PARIZ, 19. jan. (Tanjug). V Angoli ni niti ene gospodarske panoge, v kateri ne bi morali domačini prisilno delati — tako ugotavlja v svojem poročilu ameriški metodistični duhovnik Malcolm MacVeigh, ki je obiskal nekatere kraje te portugalske kolonije.

Po sistemu, ki so ga uvedle portugalske kolonialne oblasti, mora vsak Angolec dokazati, da je zmožnost kmetovalca, in dobiti posebno potrdilo o tem. Če tega ne more dokazati, si mora poiskati zaposlitev ali pa ga zaprositi »kolonialne oblasti tako, da ga prisilno pošljejo na kako plantazo ali na javna dela, Angolec pa je silno težko dobi dokumente o tem, da je zabeležen kmetovalec, celo v primeru, kadar ima več zemlje, kakor pa je predpisano. Kakor pravi MacVeigh v svojem poročilu, niso mogli dobiti takšnih dokumentov niti lastniki, ki imajo na svoji zemlji zasajeni deset in več tisoč kavovcev.

Gonja na »brezposelne« v Angoli uprizarjajo zlasti v sezoni obriranja kave in bombaža. Od prisilnega dela na portugalskih farmah pa niso opušcene ne ženske ne otroci. Prisilno delo traja kakih šest mesecev, zanj pa dobe Angolci povprečno po dva dolarja.

MacVeigh opozarja na to, da je vstaja Angolec pred dvema letoma izbruhnila z največjo silo prav na tistih področjih, na katerih so prebivalce najbolj trpinčili s prisilnim delom — na severu Angole, na področju okrog Malanga in

Samo Bonn je za embargo

Zahodnonemške oblasti prepovedujejo izvoz plinovodnih cevi v ZSSR — Pritisk NATO — Ikeda: »Pogodbe bomo izpolnili«

MOSKVA, 19. jan. (Tanjug). Bonnске oblasti si prizadevajo, da bi preprečile dobavo zahodnonemških plinovodnih cevi Sovjetski zvezi. Med skupino zahodnonemških firm Mannesmann, Hösch in Phoenix-Rheinrohr in sovjetskimi zunanjetrgovinskimi organizacijami je bila lani sklenjena pogodba o dobavi plinovodnih cevi Sovjetski zvezi, kjer zdaj urejajo enotno plinovodno omrežje v vsej državi. Izpolnitev te pogodbe je zdaj ogrožena, ker so dobave cevi na intervencijo bonnskih oblasti že tri mesece praktično ustavljene.

Po mnenju tukajšnjih krogov si nemška vlada prizadeva pokvariti medsebojno koristno trgovino med obema državama. Tu poudarjajo, da je s kršitvijo sklenjenih trgovinskih sporazumov trenutno nastal nenormalen položaj v mednarodni praksi.

Bonnska vlada je storila te ukrepe na zahtevo NATO, naj ne dobavljajo Sovjetski zvezi teh cevi. Zanimivo je, da so druge članice NATO, ki prav tako dobavljajo Sovjetski zvezi plinovodne cevi, odklonile zahtevo, naj jih prenehajo dobavljati. Današnja »Pravda« piše, da z nemškim ni mogoče opraviti tega, da Bonn krši sklenjene pogodbe, in poudarja, da takšna politika bonnske vlade nikakor ne prispeva k »razčiščenju obzorij« v odnosih med Zvezno republiko in Sovjetsko zvezo.

TASS poroča iz Tokia, da se je japonski premier Hatjato Ikeda na današnji tiskovni konferenci dotaknil nedavne ameriške zahteve, naj japonska preneha dobavljati Sovjetski zvezi naftovodne cevi. Rekel je, da bodo japonski protisvajalci, ki so že sklenili pogodbe s sovjetskimi trgovinskimi organizacijami, nadalje dobavljali te cevi. Premier Ikeda je dejal: »V prihodnje bo Japonska koordinirala svoje korake s politiko zahodnih sil pri sklepanju novih pogodb o dobavljanju takšnega blaga.«

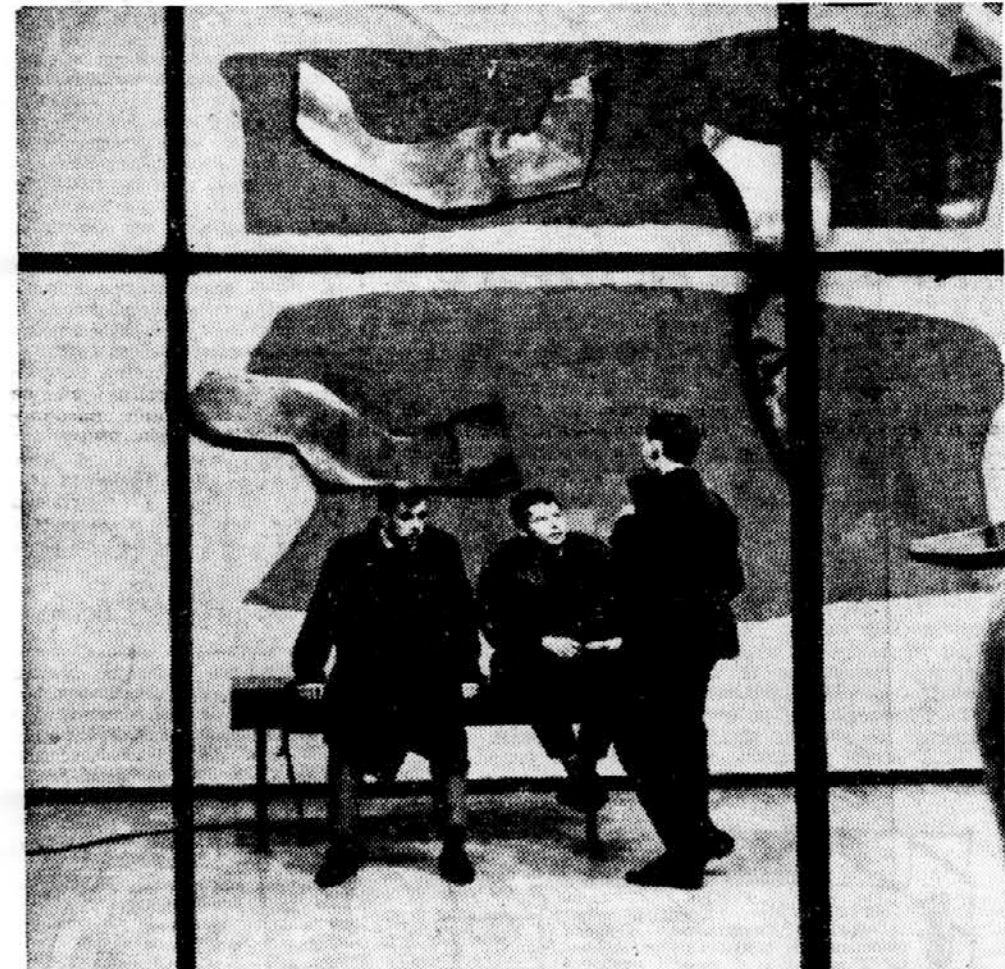
Razgovor v uredništvu „Dela“ o družbeni skrbi za vzgojo in podobo mladine

Sedanji mladi rod bo uravnaval naš prihodnji razvoj

Tema, ki se nam je zdela, da zasluži pozornost, je naša mladina. V mislih imamo predvsem mladino med 15. in 18. letom, ki nemara ni deležna tiste kompleksne sistemske pozornosti in skrbi, kot bi jo morala biti. Mladiljude, ki se pripravljajo na življenje, na delo in upravljanje, niso v enakih zadostni meri deležni strokovne, zlasti pa splošne kulturne in idejne vzgoje po enotnih vidikih. Mislimo, da bi bilo tu potrebno bolj organizirano prizadevanje vseh poklicanih čimteljev od šole do društev prijateljev mladine in od strokovnih institucij do množičnih ter političnih organizacij, in sicer prizadevanje, ki bi na podlagi resnično ustreznih, sodobnih metod, zajemalo tako moralne in organizacijske kot materialne faktorje.

Pogoj napredka je razvit izobraževalni sistem

FRANC JALEN: Vse več je mladine, ki se vpíše v šole druge stopnje. Stevilo dijakov se povečuje najbolj občutno v tehniških in drugih strokovnih šolah za gospodarstvo in javne službe. Letos opažamo rahel upad števila vjanske mladine in mladine v šolah s praktičnim poukom. V zvezi s težnjo mladine ter zahtevami gospodarstva in družbenih služb je opaziti zahtevo, da razširimo kapaciteto šol II. stopnje. Otvira, da se mladina ne vključuje v večji meri v te šole, je tudi to, da ni rešeno vprašanje domov za upravnice. Svet za šolstvo LRS pričeva, da mladino, ki ostaja izven šolskega vzgojnega vpliva,

va, bo treba najti ustrezne oblike v samih gospodarskih organizacijah. Ponokod že imamo izobraževalne centre za vzgojo delavcev. Ti centri bi morali posvetiti vso skrb mladini v dobi, ko si oblikuje pogled na svet. Za mladino, ki ostaja doma (večinoma je to kmetička mladina), pa bo treba najti ustrezne oblike pošolskega izobraževanja. To mladino bi morali seznaniti z moderno kmetijsko proizvodnjo in s splošnimi družbenimi ekonomskimi problemi. Kakšne naj bodo oblike dela s te mladino, je odprto vprašanje. Te metode bo verjetno težje najti kot metode za delo z mladino, ki se zaposli v gospodarskih organizacijah.

EMIL ROJC: Če razpravljamo o tem problemu z vidika rasti mladega človeka, njegovega vsestranskega razvoja in nemotnega družbenega uveljavljanja, potem moramo iskati izvor vseh naših obveznosti in nalog do mladega človeka v vzgojnem izobraževalnem procesu. Skrb vse skupnosti bi morala biti ustvarjanje možnosti za vključitev vseh mladih v ta proces, v strokovno usposabljanje za poklice. Delo določa vlogo in položaj človeka v družbi. S pravico do dela je povezana obveznost družbe za usposabljanje in vzgojo mladih za poklice. V tem kompleksu je zdaj aktualno: nedoklanje obvezne osmletne šole; razlike med šolami na podeželju in v mestu; mladina po 15. letu, ki ne nadaljuje šolanja in se ne zaposli (to je zlasti aktualno za podeželje); in mladina, ki se sicer zaposli, a nima možnosti za usposabljanje na delovnem mestu. Nasploh nudimo mladini, ki se ne usposablja za poklice, premalo družbeno ekonomsko vzgojo. Na pobudo CK LMS izdeluje Zavod LRS za strokovno izobraževanje okvirne programe za dopolnitev šol za življenje; le te naj bi postale organizi-

dobro program, pa ne bo uspela niti pri sekretarju ZK niti pri direktorju podjetja. SIMO DERMOTA: Tovarniški aktiv ima okrog 900 mladincev (mladine v šoli in zaposlenih) ter je eden izmed največjih v Ljubljani. Aktivnih je okrog 600, od teh pa se jih okrog 300 do 400 vozi na delo. Vozaki, izmed katerih prihajajo nekateri delatci v tovarni le v zimskih mesecih, včasih ne čutijo potrebe, da bi navezali tesne stike z organizacijami v podjetju. Na razne načine skušamo pridobiti mladino za delo v podjetju. Ustanovili smo klub mladih proizvajalcev s konkretno nalogo: posredovati mladini razne proizvodne probleme. Udeležba žal ni zelo velika. Mladini ne moremo nuditi samega plesa in podobnih stvari, dati ji je treba tudi kaj strokovnega, za kar pa se pogosto ozremo nazaj. Vprašanje je, kako pritegniti mladino. Težave imamo tudi glede financiranja naše dejavnosti. Financira nas sindikat. Pročnik je sicer sprejel, toda velikokrat je okrnjen in moramo zato zmanjšati proračun posameznih sekcij. Delavska univerza nam tudi vsestransko pomoč, toda njene usluge so za nas drage, posebno še, ker interes za predavanja ni popoln. Imamo na primer dramsko in folklorno sekcijo, a tudi za njuno dejavnost ni denarja.

Pomislimi bi morali tudi na študente in vse, ki jih je ekonomski proces pripeljal v mesto. Ker nihče ne skrbi zanje, nečemo obilo žalostnih in brezupno povprečnih zgodov človeka, ki je imel potencialno vse možnosti za razvoj, sistem pa mu je v svojo komplikiranost, na celostjo in nedosegljivostjo to preprečil in onemogočil.

FRANČEK BOHANEČ: V Ljubljani je več mladinskih domov, toča so takl, da jih bo treba zapreti ali pa ukrepati kaj drugega. Ne gre le za materialne pogoje, temveč tudi za program dela, za pedagoški kader, ki ga ni, za velikost prostorov... Sirina dela je mogoča le v večjem domu, o katerem sem prebrčan, da ga bo Ljubljana morala dobiti. V tem pogledu je Ljubljana premalo iniciativna. — V Ljubljani je mnogo varstveno vzgojnih, izobraževalnih, predšolsko mladino, nekateri so bili pravi kulturni centri. Toda na prehodno, na nov način financiranja je v zadnjem letu ta dejavnost izredno zamrla.

Nekateri pojavi so navsez vznemirljivi. Na primer, varstveno-vzgojna ustanova za moralno ogrožena dekleta v Višnji gori je imela lani 60 gojencev, ob koncu letošnjega šolskega leta, pa jih bo verjetno le še 20. Vzrok je vzdrževalnica, ki je kljub minimalni vsoti občinskih sklad ni plačujejo.

Premalo perspektivno gledamo pri nas na zelo pomembno plesno vzgojo. V Ljubljani ni nobene šole za učitelje družbenega plesa. Ker ni strokovnega pedagoškega kadra, se nam organizacija družbenega plesa pretežno slej izidi. Ta kader bi lahko vzgajala srednja baletna ali kakak druga šola.

DUSAN TOMSE: Upal bi si trditi, da pri nas nihče sistematično ne skrbi za mladino med 15. in 18. letom. Materialnim težavam lahko priključimo še organizacijske. Ciničnejši, ki bi lahko vpilivali na vlogo mladine in deloma te vpiljajo, niso usklajeni. V okviru Svobod in prosvetnih društev si prizadevamo za klubi. Še enkrat bi omenil družbeni ples, ki ni problem materialnih sredstev in ne visoko usposobljenih kadrov; gre za to, da nismo znali najbolj preproste načina združevanja mladih ljudi izrabiti, da bi ta pomemben element v življenju mladega človeka uravnavali po vzgojnih vidikih.

FRANČEK BOHANEČ: Po sedanjem temeljnem zakonu o financiranju so dolžni skrbeti za izobraževanje družbeni skladi za šolstvo. V zastalih področjih bi bilo najbolj izbraten sistem izobraževanja in pa na prostoru za to mladino. Mladina želi izkoristiti prosti čas, toda vse se začne in neha pri denarju. Imamo možnosti kanalizirati to mladino, toda ne moremo napraviti nič, če nimamo mladine kam povabiti. V podjetjih ni prostora, na šolah je mladina zelo kategorizirana. Mladina v internatih misli predvsem na to, če bo prvega meseca lahko plačala internat ali pa vozino. V prostorih krajevnih organizacij so taki odnosi, da mladina preprosto ne more priti do prostorov.

DUSAN TOMSE: Če gledamo problem v treh stopnjah — prva bi bila ta, kolikšen del mladine se vključuje v to ali ono obliko izobraževalnega sistema druga je ta, ali je sistem dober ali slab — bi se ustavil pri tretji stopnji problema, pri tem, kaj je z mladim človekom, če sta prva pogoja pozitivno izpolnjena. Družbena odgovornost ljudi na določenem področju je kompleksno povezana. Če so dobre organizacije, je dobra tudi mladinska. Analize kažejo, da bi s tem, ko bi zagotovili prostore za izvenšolsko in izvenproizvodno življenje občanov, dobili možnost za urejanje problemov. Vendar še v Ljubljani pogovarjamo o mladinskem domu že 17 let. Deklarativno in načelno smo globoko stali in se strinjamo, kaj moramo narediti. Najdemo še nekaj denarja za lepo urejene pisarne, v katerih ugotovljamo, da ni prostora za družbeno dejavnost mladih ljudi.

V kulturno-umetniškem društvu ali kje drugje delajo samo ljudje, ki so se s tem ukvarjali z 12. letom, v o-

so samorastniške in jim gre za to, da dobro zasluži. Za primer bi navedel zaloznično romanov »X-100«. Videti je, da je družba nasproti temu brez moči. O literarni plaži so dosti razpravljali tudi na višjih forumih. Lani je bilo celo rečeno, da bi morala ukrepati SZDL Jugoslavije. Videti je, kot rečeno, da smo tu brez pravne moči. Ne bi mogli trditi, da naša družba ni imela posluha za te stvari. O tem so razpravljali založniški sveti in oblastni organi. Založbe pa vendarle čutijo premalo podpore družbe, z založniškimi sveti na čelu. Založniki se vsak dan spoprijemajo s komercializmom in vsak neuspeh v zalozbi je podpora komercialnemu elementu. Politični forumi nikakor ne bi smeli o mahovati pri ukrepanju glede raznih deformiranih knjig, kot so serije »X-100« in podobno. Marsikatera dobra knjiga je v promet, ni komercialna, in uredniki so včasih pred tem, da niti plač ne bodo dobili, če ne izdajo komercialne knjige. Je pa le nujno, da izhajajo tudi knjige, ki ne gredo takoj v denar. Obstojale so bodo pozneje in to je dobro naložen kapital. Za take stvari pa ljudje nimajo posluha. Pročnik se kričijo, čeprav se temu upirajo. Teišče izdajanja knjig za mladino med 14. in 18. letom pa je tako, da izdajamo knjige, ki gredo v denar. Pritisk komercialne je še strašanski.

43 odstotkov vse mladine na Slovenskem, ki je končala osnovno šolo, se po osnovni šoli vključuje v redne šole, to je v gimnazije, učiteljske, tehniške in druge strokovne šole. Vajencev je približno petina. 37 odstotkov mladine se niti ne vključuje v šole niti ne sklene učnega razmerja. Del te mladine se zaposli, del pa ostane doma. Odstotek zadnjih se kasneje nekoliko popravi z izobraževanjem odraslih. Toda v letih, ko človek najraje sprejema znanje in ko bi mu naj dala družba izobrazbo najbolj ekonomično organizirano, pa tega ni dobil.

(iz izjavljanja Frančeka Bohaneča)

Pomen moralnih vrednot za duhovno rast mladega rodu

FRANC KIMOVEC: Mislim, da je problematika vzgoje mladine danes zelo kompleksen problem — ne samo pri nas, ampak v svetu sploh. Zavedati se moramo, da se naša današnja mladina vključuje v celotno svetovno dogajanje. In ker hoče hoditi v korak z mladino sveta, hoče pravzaprav našo stvarnost sprejeti in jo spoznati predvsem s tiste strani, kjer naša stvarnost postavlja in skuša reševati tista vprašanja, ki so danes v svetovnih razmerjih ključna. Eno teh vprašanj je sodobna proizvodnja in visoka mera njene organiziranosti. Ta organiziranost v nekem smislu bolj ali manj degradira osebnost človekovo fiziognomijo. Mlad človek se temu upira in skuša manifestirati svojo samobitnost, dostikrat pa jo seveda manifestira v družbeno življenje. IVAN POTRČ: Komercialna plat je tako pri filmu kot pri založništvu do prave mere potrebna, menim pa, da se te stvari zelo deformirajo. Deformirale so se predvsem pri tiste vrste založbah, ki

Zdi se nam, da iz razgovora, ki smo ga povzeli in ki je vsekakor nakazal samo nekatere vrste problemov, kateri je bil posvečen, v premoški spoznanje, je bila dosežena skrb za našo mladino, da se preveč razdrobljena in dostikrat tudi zelo deklarativna ter da je to naloga, ki jo moramo čimprej začeti izpolnjevati veliko bolj sistematično, pa hkrati tudi z večjo prizadevanostjo in globljim razumevanjem.

Otrsti se moramo slehernega podcenjevanja obstoječih problemov in zavedati se moramo, da je mladina tista potencialna sila, ki bo uravnavala naš prihodnji razvoj, da pa je od nas — danes — odvisno, kakšne pogoje ji bomo ustvarili, da se bo na to pripravila. Gre za resnično ustrezen sistem izobraževanja in gre za vzgojo v socialistični praksi — pri delu in v samoupravljanju. Gre za to, da mladino pogumneje in dosledneje vključujemo v družbeno življenje, saj nam mora biti pred očmi, da lahko kot naravni nosilec napredka odigra — še posebno na zaostalih področjih — dragoceno vlogo. Razprava o tako imenovanih metodah dela z mladino ni moret pa se je mnogo, v premoški uporabno dejstvo, da je proces zorenja mladega človeka zares uspešen samo tedaj, kadar ta mladi človek v njem aktivno sodeluje kot subjekt. Prizadevanje za takšno aktivizacijo mora zajeti mladino dovolj zgodaj v njenem razvoju, oprto pa mora biti na učinkovite, sodobne oblike vplivanja in na ustrezno stvarno podlago. In se posebej ne smemo pozabiti, da je vzgojni element sleherni pojav vsakdanje družbene prakse.

Naš razgovor smo datirali v čas priprav na kongres Ljudske mladine Jugoslavije, na katerem bodo mladi ljudje neovdno široko osvetlili vrste perečih vprašanj. Še enkrat pa bi radi poudarili, da mora mladini veljati stopnjevanje, izrecna in trajna pozornost ter zanesljiva skrb naše celotne družbe in vseh njenih posameznih čimteljev.

CELJE: razstava Smrekarjevih del — V Likovnem salonu v Celju so odprli razstavo izbranih del slovenskega karikaturlista in slikarja Hinka Smrekarja. Razstavo je pripravila Narodna galerija v Ljubljani v sodelovanju s pododborom društva slovenskih likovnih umetnikov v Celju. Odkar so pred dvema mesecema odprli ta celjski salon, je to v njem že tretja likovna razstava.

BEOGRAD: jugoslovanski trienale likovnih umetnosti — Svet za kulturo Beograda je sklenil pripraviti Ljudskemu odboru, da se »Stalna razstava sodobne jugoslovanske umetnosti« spremenijo v »Jugoslovanski trienale likovnih umetnosti«.

BEOGRAD: razstava zagrebških likovnikov — Zagrebški likovni umetniki kipar Branko Ružič, grafik Zlatko Slavec in slikar Miroslav Šutelj, so odprli skupno razstavo svojih del v galeriji Doma JLA. Med 47 del je 17 skulptur v bakru, bronu in lesu, 5 litografij, 10 bakrorezov in 15 risb.

BEOGRAD: razstava bolgarskega umetnika — V galeriji ULUS so odprli razstavo bolgarskega umetnika Dečka Uzunova v okviru kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Uzunov je beografskemu občinstvu predstavljen s 43 deli: olji, akvareli, pasteli in risbami. Uzunov je sodeloval že na mnogih razstavah v tujini, v Beogradu pa je pripravil prvo razstavo leta 1935.

BEOGRAD: razstava naivnih slikarjev — V začetku februarja bo kulturni center Beograda organiziral v svoji galeriji razstavo slik naivnih umetnic iz vasi Uzina pri Pančevu. Privratar bo predstavljeno javnosti šest umetnic s 35 oljnimi deli. Po uspešnih naših naivnih umetnikov doma in v tujini bo to prva razstava naivnih slikarjev.

NIKSIČ: prve priprave za mladinski »Festival bratstva in enotnosti« — Sestal se je glavni odbor te pomembne mladinske kulturne manifestacije, ki bo od 22. do 24. maja v Niksiču. Pri izvedbi programa (in tega so na prvi seji tudi določili) bo sodelovalo več kot sedemsto mladincev in mladink iz Subotice, Niša, Bosanskega Sarnca, Pristine, Kranja, Trebinje, Bišće, Bitole, Reke, Cetinja in Niksiča.

OPATIJA: privedite za turiste — Na letnem gledališču v Opatiji se bodo od začetka junja do konca oktobra skoraj vsak dan vrstile operne, folklorne, glasbene in druge priveditve. Te priveditve so predvsem namenjene gostom opatijske obale, a turistične organizacije bodo omogočile tudi obiskovalcem drugih letovišč Hrvaške Primorja, da bodo spoznali razne domače in tuje ansamble. Letno gledališče v Opatiji lahko sprejme 2000 gledalcev.

MOSKVA: priprave za izdajo »Zgodovine Jugoslavije« — Po sporočilih agencije Tass pripravljata Akademija znanosti ZSSR edicijo »Zgodovina Jugoslavije« v dveh zvezkih. To prvo kolektivno znanstveno delo o zgodovini jugoslovanskih narodov bo obravnavalo snov od najstarejše dobe do ustanovitve FLRJ.

HELSINKI: Andrić v finskem prevodu — V okviru kulturne izmenjave med Jugoslavijo in Finsko je v zadnjih letih izšlo več jugoslovanskih knjižnih del na finski in v finskih pri nas. Finci so prevedli Andrićev »Na Drini most« in »Gospodščina« ter »Travniško kroniko«, sklenjena pa je pogodba tudi za Costičev roman »Daleč je sonce«.

NEW YORK: gostovanje Biserke Čvejić — V New Yorku je prispel znana jugoslovanska operna pevska Biserka Čvejić, ki bo v Metropolitanu operi pela nekaj vlog. Čvejićeva bo nastopala v New Yorku do konca sezone, vendar bo medtem gostovala še v Bruslju in Buenos Airesu. Pevska je že leta 1961 gostovala na metropolitanskem odru in dosegla velik uspeh kot Amneris v Aidi.

MOSKVA: letos bodo posneli v SZ več kot sto umetniških filmov — Pravkar končujejo »Optimistično tragedijo« po znani drami Visnjvskega in začelja snemati »Žive in mrtve« po romanu Konstantina Simonova. »Mosfilm« namerava v bližnji prihodnosti prenesti na platno tudi »Tišino« Bondareva in roman Kočotova »Sekretar obkoma«. V koprodukciji z De Santisom že snemajo sovjetsko-italijanski film »Šiši so na vzhodu«. Sovjetski pesnik Jevtušenko in kubanski pisatelj Pineda-Barnet sta napisala scenarij za sovjetsko-kubanski film »Jaz-Kubaa. Filmsko podjetje, ki nosi ime Gorkgea, bo letos posnelo 12 umetniških filmov, prav toliko jih ima na programu leningrafska proizvodna filmska hiša. Med njimi je tudi film po romanu Požeznjikova »Spoznaj se, Balujev«.

RIM: štirje neapeljski dnevi bodo konkurrali za Oscarja — Posebna komisija filmskih proizvajalcev in kritikov si je ogledala vsa zadnja pomembnejša italijanska filmska dela — Antonionijev »Mrke, De Sicove »Zaprte in Altonis, Rosijev film o Salvatoreju Giuglianu, Zurilnjev »Družinski kroniki«, Damianijev »Arthurjev otok« in Loveye »Štiri neapeljske dne« — ter izbrala s sedemnajstimi glasovi proti dvestem prav poslednjega. Tako bo Lovey film uradno zastopal italijansko kinematografijo v boju za najboljši tuji film, ki bo v ZDA prejel Oscarja. V Zahodni Nemčiji medtem Lovey film vztrajno napadajo, češ da je izrazito protinemški in da škodi odnosom med državami, članicami Atlantskega pakta.

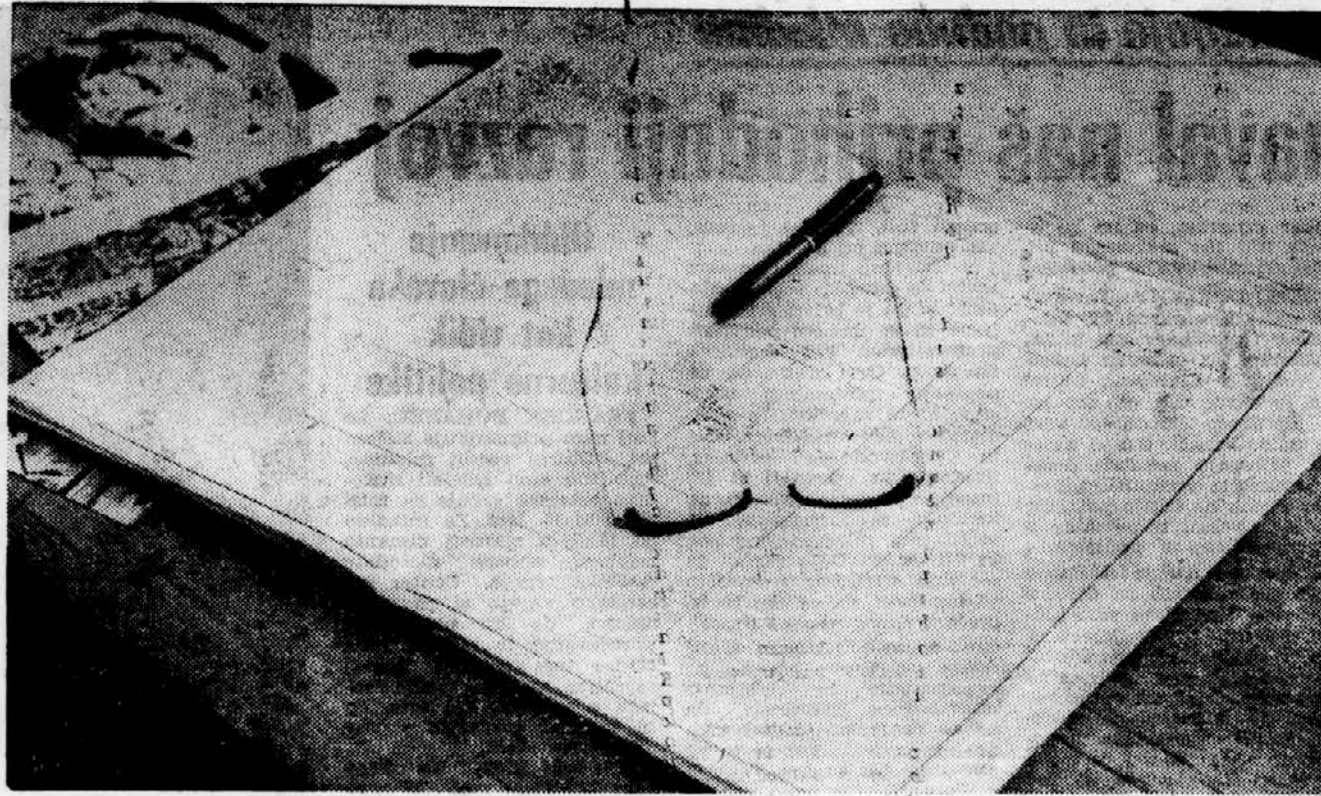
RIM: prepovedane kataloge — Italijanske oblasti so prepovedale izdajo kataloga za razstavo risb in slik ekspresionista Georga Grosza, češ da so reprodukcije umetniških del nemoralne. Razstava sama ni bila prepovedana.

CATANIA: prva izvedba opere »Raspustina smrt« — V Cataniji se bo začela nova operna sezona 15. februarja s premiero opere »Raspustina smrt« Nicolasa Nabokova. Glavno vlogo so zaupali znanemu basistu Rafaelu Ariju. Poleg klasičnih in modernih oper so predvideli v novi sezoni tudi baletni večer: nastopil bo baletni ansambel državne Opere iz Bukarešte s Čajkovskega »Labodjim jezerom«.

STOCKHOLM: Bergman direktor — Najboljši filmski in eden najbolj gledaliških režiserjev na švedskem Ingmar Bergman je bil pred dnevi imenovan za direktorja Kraljevega dramskega gledališča v Stockholmu.

LONDON: Maria Callas bo pela Wagnerja — Sopranistka Maria Callas je odpravila pogodbo, po kateri bi morala v Londonu nastopiti kot Carmen. Tembolj intenzivno pa se bo pripravila na vlogo Isolde, s katero naj bi se v Covent Gardenu uveljavila kot wagnerijanska pevska.

NAVODILO za pripravo BELE KAVE brez kuhanja
V trgovini kupite »ZDRAVKO« za belo kavo. Za normalno skodelico bele kave vzamete kavno žličko »ZDRAVKE«, pol žličke sladkorja ter nekaj kapljic mleka. Znes dobro zmešajte, da se raztopi. Dolite vročo mleko, ter po želji osladite.
»ZDRAVKE« za belo kavo ne kuhajte.

Tihožitje na katedru

Foto: Leon Dolinšek

Na dnevnem redu

Stimuliranje prosvetnih delavcev

Uspehi novega sistema nagajevanja prosvetnih delavcev so kljub nekaterim pomanjkljivostim v preteklih letih premalo skrbeli za učitelje, ki so predmetni pouk (z višjo ali visoko izobrazbo). Velika vrzel se je pokazala zlasti za nekatere predmete, kot so: matematika, fizika, tuji jeziki in tudi drugi. Danes imamo v naši republiki sorazmerno zelo velik odstotek strokovno neustreznih zasadenih delovnih mest. Predmetno poučujoči učitelji, ki niso usposobljeni za predmetni pouk, prav tako poučujejo tudi prosvetne delavce z visoko izobrazbo predmete, za katere strokovno niso usposobljeni. V naši republiki je približno 900 učiteljev razrednega pouka več kot oddelek v razrednim poukom. Število učiteljev, usposobljenih za razredni pouk, kaže tendenco nadaljnjega porasta, medtem ko je število oddelkov z razrednim poukom v upadajoči. Ta razlika se bo večala še zaradi tega, ker je pripravek učiteljev za razredni pouk večji kot naravni izpad. Ob tem, da imamo navedenozno preveč učiteljev za razredni pouk, nam manjka približno 1500 učiteljev za predmetni pouk. Gornji podatki nam zelo zgovorno narekuje kadrovske politike in politiko štipendiranja. Vendar menim, da pomanjkanja učiteljev za predmetni pouk ne bo mogoče rešiti samo z rednim šolanjem, pač pa bo nujno, da kolektivni s sistemom nagajevanja sami vodijo kadrovske politike. Poskrbeti morajo za tiste učitelje, ki sicer že poučujejo določen predmet, za katerega pa nimajo ustrezne strokovne izobrazbe. Takim učiteljem bo treba omogočiti, da bi sodo z izrednim študijem na bodočih pedagoških akademijah pridobili ustrezno strokovno izobrazbo. To je potrebno tudi zato, da poskrbimo za kader, ki

je ob pomanjkljivi izobrazbi več let vlagal mnogo truda in reševal kadrovske vprašanje. Interes za pridobivanje višje strokovne izobrazbe bo prav gotovo zagotovljen, če ga bodo kolektivni s politiko nagajevanja spodbujali. V dosedanjih pravilnikih za nagajevanje prosvetnih delavcev so napake prav v tem, da stimulirajo le formalno šolsko izobrazbo, ne glede na to, če strokovno ustreza delovnemu mestu. Tisti učitelj predmetnega pouka, ki ima sicer morda tudi visoko izobrazbo, pa ne poučuje stroke, za katero se je usposobil, prav tako nima ustrezne strokovne izobrazbe kot tisti, ki se je na učiteljski usposobil za razredni pouk. Vse to nam narekuje, da v pravilnikih za nagajevanje bolj elastično postavimo stimulacijo izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti in stimuliramo tiste, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo za svoje delovno mesto. Pravilna kadrovska politika je eden izmed osnovnih pogojev za dvig kvalitete dela v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Geza Cahuk

Tako rekoč nesramnost brez primere

Brezvestni študenti, ki žele priti do diplome brez resničnega prizadevanja, so bili zmeraj in povsod. Nekateri postopki pa kažejo, da posamezniki v tem zvezi prekoračujejo vsako mero. Gre za to,

da so šli nekateri v svoji drznosti celo tako daleč, da se poslužujejo malih oglasov našega dnevnega tiska, da bi našli človeka, ki bi nasega njih za denar napisal diplomsko delo, seminarsko nalogo, izdelal tako imenovane programe in podobno. V zagrebškem dnevniku »Večernji list« sta te dni, na primer, izšla v rubrici »Mali oglasi«, v skupini »Pouk«, dva oglasa, v katerih se neki brezvestni poslužuje, da za denar izdelava programe, drugi pa išče človeka, ki bi mu z dobro nagrado napisal diplomsko delo. To oglašila ta dva človeka čisto odkrito brez kakršnega koli oinvarjenja; to lahko vidimo iz reproduciranih oglasov. Komercializacija takih nečestnih postopkov, ki goljufajo šolske oblasti, v končni posledici pa skupnost, saj bo dobila s takim človekom »strokovnjaka« z diplomo brez znanja, prenaša vse to početje na zelo nesročno področje. Kaj bi na primer zgodilo, ko bi šolske oblasti odgovorile na tak anonimni oglas in tako našle tiste, ki se sponujajo in ki iščejo? Menimo, da bi morale šolske oblasti ostreje paziti na to in se strogo boriti proti kakršnim koli prevaram in storabam pri pridobivanju diplom.

Nečestnega ravnanja brezvestnih študentov je zelo veliko in variante tega početja so najrazličnejše. Pred kratkim so, na primer, v Sarajevu izgnali profesorja iz njegove delovne mize vsa pripravljena vprašanja za izpise, obenem pa se rokopoliti in pripravljenih predavanj. To se je zgodilo nekaj dni pred izpiti, tako da je zadelo ogrožala izpitni rok iz tega predmeta, to pa bi prizadelo tudi vse tiste, ki s tem nečestnim »podvigom« niso imeli nikakršne zveze. Ne vemo, koliko drže podobnosti, svojčas pa so govorili o tem, kako je študent iz Beograda izvečal svojo »mačka (1)«, da bi mu prinesel skledo okno tretjega nadstropja v izpitolno dvorano izdelane matematične naloge, po podatkih, ki jih je izreler urgel skozi okno svojemu nečestnemu sodelavcu. Nesrečni maček pa je, tako pravijo, v kritičnem trenutku zgrešil pravo okno in vsa zadevo so odkrili. Študent se je potem zagovarjal pred posebno komisijo in pravijo, da je ves obupan delal: »Ko samo pomislim na to, da sem celih šest mesecev vadil mačka...«

Beograjska kulturna panorama

Domača odrska novost

Novo in Jordana Mateva ter snemalca Vula Račeva. »Tobake« je posnet po romanu znanega bolgarskega pisca Dimitrija Dimova. Priznani bolgarski družbo od 30 let tega stoletja do druge svetovne vojne. Realistično posejduje presek družbe v tem izjemno razburkanem razdobju, v katerem so posebno vlogo odigrali nemški tobačni koncerni. Zares, doslej smo v bolgarskem filmu zelo malo vedeli. Film »Tobake« pa kaže, da je bolgarski film že zdavnaj prešel začetno stopnjo in da se je krepko postavil na lastne noge. Protagonista Nevena Korkanova in Jordan Matev sta z odlično igro oparjavila aplavz, ki sta ga bila na začetku deljena. Edino, kar lahko očitamo temu sferi soliderni filmskemu delu, je počasnost in rasličenost dogajanja. »Tobake« namreč traja tri in pol ure. Neizmorno bo to predstava, katero je organizirala Komisija za kulturne svezje s tujino. Zveznega izvršnega sveta, še bolj prispevala sodelovanju na kulturnem področju med obema državama in še posebno k poglabljanju svezij med jugoslovansko in bolgarsko kinematografijo. Ljubitelji likovne umetno-

sti se gotovo ne bodo odrekli obiska skupne razstave grafik Anke Oprešnik in Vlamira Makuca, odprte te dni v Salonu Moderne galerije. Vsebo 16 grafik (lesorez in linorez) Anke Oprešnik je prežetih s pozicijo, nemirom in svežostjo. V tem njenem poetičnem likovnem svetu je čuti topli in humani not. Se poseben vtis napravijo »Raspotje«, »Poldek« in »Sama«. Anka Oprešnik, kategrafiko je imela ljubljanska publika že večkrat priložnost videti, je leta 1960 osvojila nacionalno nagrado na tretji mednarodni razstavi grafike v Ljubljani. Medtem ko so grafike Anke Oprešnik zvečne nagajevne, je umetnost Vlamira Makuca predvsem figuralna. Ta slovenski grafik se je beograjskemu občinstvu prvič predstavil s izborom svojih del, nastalih v zadnjih treh letih. Vse njegove grafike (16 ekspozicij: barvni lesorez, jedrnat in akvainta) so globoko vezane na primorski istrsko-kraški ambient. Drobne mirne figure živali (istrski pašnik) na njegovih listih spominjajo na pragodovinsko umetnost. Večina grafik pa ispricuje elemente slovenskih srednjeveških fresk. Kraške hiše, utrujene šene, podmlči kamniti zidovi (žena, »Polgani doma«) ožarja monumentalni lesk. Makuc je nosilec Prešernove nagrade, osvojil pa je tudi prvo nagrado za gra-

O kulturnih zvezah s tujino

Odločati bi morala kvaliteta

O gostovanjih naših umetnikov in ansamblov na tujem in tujih pri nas kot o se ne dočela urejenem problemu našega kulturnega življenja je bilo že precej govora. Morda bi kazalo — še preden se znova lotevamo njegove bolj ali manj organizacijske plati — osvetliti vsebinsko pomembnost tujih in naših kulturnih manifestacij v njihovem medsebojnem preletu. Sodobna informativna sredstva so naradila svet malih in se posebno odprli in predgledni na kulturnem področju. Fot in čas medsebojnih pobud, katerim se tudi do sedaj, razen v svojo škodo, ni mogla odredi nobena tvorna in izvrina kultura, sta se skrajšala na tehnični minimum. Po vsem tem bi skorajda lahko sklepali, da oseba, ki se loti tega problema, dosti več kot manj pomembno dopolnilno vlogo, zanimivo je ozkim umetniškim in ljubiteljskim krogom, ki jih iz takih ali drugih pobud privlačijo neposredni vtisi o posameznih ustvarjalcih, njih delih in izvedbah. Tako sklepanje pa moramo odločno zavrniti, če pomislimo na problem, ki ga se tako popolna informativna sredstva ne morejo dočela odpraviti — na problem enokrednega soustvarjalnega deleža malih narodov pri oblikovanju svetovne kulture. S tega gledišča se torej pokaže pomen umetniških gostovanj kot izredno velik, ne uravnoteženo funkcionirajočim, pa kot eden osrednjih kulturnih problemov. Ker poteka — oziroma bi morala potekati — pri nas izmenjava umetniških gostovanj po načelu recipročnosti, potem nam gotovo ne more biti vseeno, koliko umetniških gostov sprejmemo na domačem kulturnem teritoriju. Tako se nam namreč odpira velika možnost — z najrazličnejšimi gostovanji nazorne in hitreje posredovati svetu lastna umetniška spoznavanja in dosežki, ki so že dostikrat dokazali, da kvaliteta praviloma ni v prejemnem sorazmerju s kvantiteto kakega kulturnega območja.

Zebre, direktor Opere SNG. Prvemu sestanku je prisostvoval Dušan Tomšek. Povzemo mo kratico iz njegovega pripovedovanja: Spriču dejstva, da je SNG v več kot desetih letih obstoja Gledališča narodov enkrat samkrat, s Cankarjevimi »Hilacpe« leta 1956, doletela čast in zaslužna naloga, da zastopa jugoslovansko gledališko umetnost na tem področju, je bil z naše strani predlagan — in tudi sprejet — izbirni natečaj. Podobno je bil predlagan natečaj tudi za dramsko gostovanje na Poljskem in Češkem, medtem ko je bilo za gostovanje v Sofiji tako rekoč že skoraj dogovorjeno, da gre na pot beograjski »Atelje 212«. Slovenski predstavnik zaradi zapoznela brzotrajnega vabila na sejo 22. decembra ni mogel priti. Pač pa je bil po naključju kot gost nazvoč Smiljan Samec, upravnik SNG. Njemu je bilo — kot prvi — sporočeno, da je bila za nastop v Gledališču narodov 1963 določena beograjska Opera. Na sestanku je se izvedel, da bo za gostovanje na Poljskem in Češkem razpisan natečaj. Po določeni komisiji je bilo gostovanje na Poljskem in Češkem prisojeno mladinskemu gledališču »Boško Buha« iz Beograda. Predstavniki SNG se je z odločitvijo strinjali pod pogojem, da gre potem po isti logiki na Češko gostovat Drama SNG. To zahtevno je utemeljeval z naslednjimi: Drama SNG je dostojen predstavnik jugoslovanske gledališke največkrat — celo večkrat kot gonca — nosilca gledališke hiše — nastopila na Sterijinem pozorju, ki je selektivna gledališka prireditelj in sama na sebi gotovo pomeni avtoritativno kvaliteto v zveznem merilu. S Sterijevim pozorjem je Drama SNG doslej izmed vseh gledališč odnesla tui »v« največ priznanj. Vse leto, mimo tega lahko zadostijo tudi zahtevi, naš ansambli v tujini posredujejo domačo izvirna del, hkrati pa se zahvali po občutnem finančnem sodelovanju lokalnih taktorjev. Pododbor pa je tokrat kljub tej argumentaciji ostal pri prvotni, kajpada sami po sebi povsem umestni zahtevi, pri razpisu natečaja. Za začetek na povermo, da je bila metoda natečaja, na katerih naj bi odločala kvaliteta ansamblov v delu te komisije teoretično osvojena že pred leti. Prav bi bilo, da bi dokončno obveljala tudi v praksi. Jože Snoj

80-letnica dr. Rudolfa Moleta

20. januarja praznuje osemdesetletnico priznanja predalec iz poljske literature profesor dr. Rudolf Molet. Rojen v Kanalu v Šoški dolini je obiskoval gimnazij v Gorici, Trstu in Novem mestu, po maturi l. 1902 pa se je vpisal na dunajsko univerzo in tam študiral slavistiko in klasično filozofijo. Promoviral je l. 1906. Nato je služboval kot gimnazistični profesor v Celju in Ljubljani; poučeval je dolga leta na nekdanjem mestnem dekliškem liceju, poznajski cenziki reálni gimnaziji. Dr. Rudolf Molet se je oglašal v različnih časnikih, revijah in zbornikih s priveditvami naše literarne zgodovine, privedil je skupno s profesorjem Grünbmingom s kosovsko »Prvo srbsko ali hrvaško citanko za slovenske osnovne šole« (1921), s profesorjem Grünbmingom in Lesico pa je sestavil Srbsko-hrvaško slovenski slovar (1927). Poglavitne zasluge pa si je pridobil za kulturno zbiljevanje s Poljaki. Pred vojno je bil soustanovitelj in predsednik Društva prijateljev poljskega naroda, priobčeval je v dnevnem tisku in v revijah članki o poljskih kulturnih pojavih in se tako vrstil med naše najpomembnejše poloniste. Kot prevajalec iz poljščine je med drugim znova prevedel znameniti Sienkiewiczov roman »Z ognjem in mečem«; ta prevod je izšel 1953 v drugi izdaji pri SKZ. Prav tako je prevedel »Potopi«, ki zasnamuje v našem jeziku enak uspeh. Nadajle je iz Sienkiewiczove dela prevedel »Krišarje«. Na pragu osemdesetletnice je dr. Rudolf Molet uvedel v našo prevodno književnost sodobnega poljskega pisatelja Karola Bunscha, in sicer z zgodovinsko povestjo »Pasje polje«, ki je pred tedni izšla v koprski založbi »Lil-pa«, in v daljšim zgodovinskim romanom iz dobe Aleksandra Velikega »Olimpijski top« med nami zasnamuje za Cankarjeva založba. Kakor se je njegov brat dr. Vojislav Molet popolnoma vključil v poljsko kulturno življenje in spisal v poljščini lepo število umetnostnozgodovinskih knjig, pri tem pa storil tudi marsikaj tehničnega za spoznavanje naše literarne in poljske kulture, tako je dr. Rudolf Molet z ljubeznivostjo in z vneto prizadetostjo sli-meč med nami zasnamuje za poljske kulture vrednote. Božidar Borko

STUDENTI	dan sv. con. poslednj. 1.000 di
STUDENTI srednješkolske izradule progame. Dajem poduku iz tehniških predmeta Ponude pod broi 4898-8	POLJ boje sa izgubije bo poste
STUDENTI srednješkolske izradule progame. Dajem poduku iz tehniških predmeta Ponude pod broi 4898-8	STROJNE cilju list binat
FRANCUSKI eserantno podučava mladi Francuzi. Popust za dake i studente. Preuzima prevode. Upitaji »Vesna«, Trg	1 1

Profesorji so mu odgovorili: »Boleje bi bilo, ko bi os šest mesecev učil matematiko.«
V tem odgovoru je tudi odgovor na ves ta problem in sramotno početje.
(Komentar za »Telegram« in »Delos«)

Ksenija Jovanović kot kraljica Konstansa in »Dolgem življenju kralja Osvalda« Velimira Lukića.

K razpravi o občinskih statutih

Izobraževanje in vzgoja občana

Ustavna razprava, ki je zajela vsa področja družbene dejavnosti, je poglobljena teoretično razpravljajanje o vsakodnevnih pojavih. Bolje rečeno: ljudje so začeli ocenjevati svojo prakso s teoretičnimi osnov graditve socializma. Pozitivno je tudi dejstvo, da se je razvila zivahna razprava na tistih področjih, kjer doslej samoupravljanje še ni tako zaživeljivo kakor v gospodarskih organizacijah. Tu mislim predvsem na družbene službe, ki so v predlogu nove ustave formalno-pravno izenačene s drugimi delovnimi organizacijami. Ustavna razprava je v veliki meri aktivizirala kolektive, ki so bili doslej bolj ali manj pasivni izvrševalci nalog, ki so jih dobivali od drugih. Začeli so razpravljati o tem, kako bodo aktivno in neposredno sodelovali pri opravljanju družbenih nalog. Sedaj, po splošni razpravi o osnutkih zvezne in republiške ustave, ko prehaja razprava na podrobno obravnavo občinskih statutov in statutov delovnih organizacij, se kaže veliko zanimanje in aktivnost članov teh kolektivov, da bi na principih, ki jih postavljata ustava, konkretizirali odnose in v svojih notranjih statutih in pravilnikih.

Kolikor poznam osnutke občinskih statutov, predvsem pa tista določila, ki govorijo o izobraževanju, moram reči, da so v njih v glavnem le načelne postavke iz osnutka zvezne ustave. Leta pa so, kot vemo, zelo skopke, ali bolje, splošne. Občinski statuti v večini primerov niso šli dalje, niti niso določili, ki jih predvideva osnutek republiške ustave in ki veljajo načelno za vse delovne organizacije, bolj definiral, konkretizirali in vskladili z možnostmi in potrebami občine. Naj navedem za ilustracijo le en primer: osnutek zvezne ustave postavlja načelo obveznega osemletnega šolanja, ki se financira iz družbenih sredstev, medtem ko za vse druge oblike izobraževanja zagotavlja le pravico, da si občani ob enakih pogojih pridobijo znanje in izobrazbo na šolah in izobraževalnih zavodih. Osnutek republiške ustave govori o tem, da tistim delovnim organizacijam, ki opravljajo tudi družbene dejavnosti, pri katerih ni mogoče zaračunavati stroškov neposredno koristnikom, daje potrebna sredstva za opravljanje teh nalog ustanovitelj. Med take delovne organizacije sodijo prav gotovo tudi izobraževalne ustanove, in to ne le osnovne šole, temveč vsaj še vse tiste, ki jih v celoti ali pa deloma že sedaj financirajo iz družbenih skladov za šolstvo. V občinskih statutih bi morale biti zato pravice in dolžnosti občin do izobraževalnih ustanov v celoti mnogo bolj konkretne določene, saj predstavljajo izdatki za to vrsto družbene dejavnosti v mnogih občinah preko 50 odstotkov vseh njihovih izdatkov. V financiranju šol in drugih izobraževalnih ustanov je še vrsta nerešenih problemov. Dejstvo, da je v

Naša likovna umetnost v svetu

Razstava del jugoslovanskih likovnih slikarjev in kiparjev, katero so pred kratkim prenesli iz Leningrada v Moskvo, je le ena od likovnih prireditev v tujini, ki vzbujajo zanimanje za našo umetnost. Zetretje leto na primer potuje razstava kopij jugoslovanskih srednjoveških fresk po državi Latinske Amerike oziroma po Kanadi, odkoder jo bodo verjetno prenesli tudi v ZDA. Jugoslovanska likovna umetnost se predstavlja inozemstvu v širokem časovnem okviru od srednjoveških fresk do modernih likovnih smeri. Razstavo jugoslovanske sodobne slikarstva so iz pariškega Muzeja moderne umetnosti prenesli še v Stockholmu, Bari in Rimu. Tudi v tujini je razstava sodobne jugoslovanske likovne umetnosti obiskala številna mesta, v Havani in v Sofiji pa so priredili razstavi naše grafike.

V Komisiji za kulturne zveze s tujino so te dni zaposleni s pripravami za razstavo sodobne jugoslovanske umetnosti v Grčiji. Dela naših likovnih slikarjev bodo razstavili na Madžarskem, grafiko pa v Boliviji. Letošnje leto bodo razstave jugoslovanske umetnosti odprte tudi v Belgiji, Norveški, DR Nemčiji, Mongoliji, Avstriji, ZAR in v drugih evropskih državah. Tudi v Lubadba bo predvidoma razstava v Indiji in Indoneziji, Pedja Milosavljević pa v ZAR. Naši likovni umetniki se bodo udeležili tudi bienala mladih v Parizu, trienala uporabne umetnosti v Milanu ter bienalov v Sao Paulu in Aleksandriji.

Narčiti za kulturno sodelovanje s tujino pa obsegajo tudi več zanimivih razstav inozemske likovne umetnosti v Jugoslaviji. Kmahu bo odprta razstava sodobne

Mali kulturni izbor

Marcel Martin o »Kozari«

Stevilnim izredno ugodnim ocenam Bulajičevega filma »Kozara« v francoskem dnevnem in revalnem tisku se je zdaj pridružilo še mnenje Marcela Martina v »Les Letrés Françaises. Martin poudarja, da je »Kozara« vojni film, ki je pokazal več strahot, kot smo jih doslej videli v katerikoli tovrstnem filmu. To dejstvo poganja, da sta vojna in okupacija v Jugoslaviji terjali življenja desetine prebivalcev. Potem ko opozarja na junaki odpor partizanov, ki so stalno angažirali 25 nemških udarnih divizij ter na zgodovinsko dejstvo, da vse nemške ofenzive niso uspeli streliti jugoslovanskega odpora, ugotavlja Martin v zvezi s bitko na Kozari, da so Jugoslavnici pustili tu 80.000 mrtvih in da je zato posem razumljivo, če je film, ki priča o strahotah tega boja, obudil v svetlini prizorih spominjanje, rekonstruiral vso njihovo strašno resničnost in jo posredoval gledalcem. Zato ti prizori nikakor ne morejo biti dokazi »slabega okusa« in »pomankljivega prave mere, kot trdijo nekateri ocenjevalci. Dejstvo, da jih je v filmu precej, razkrpa tragičnost dogodkov na Kozari in ni nikakršen dokaz »naklonjenosti nasilju; kvečjemu dokaz želje po tem, da se zapiše na filmski trak stran iz zgodovine z, usem spoštovanjem do mrtvih in s spominom na strahote, ki jih ni moč zabrisati. Zato, pozvema Martin, pač ni mogoče ocenjevati »Kozara« s tradicionalnimi kriteriji kritike. Gotovo je pomankljiva (predolga, z nekaterimi materialnimi neujumnostmi), vendar se ti nedostaki izgubljajo v romantičnem in lirskem temnu filma. Splošni filmski ton pa je epiki in predstavlja umetniško transpozicijo elementov, ki bi jih v realističnem kontekstu ocenili kot filmske pomankljivosti.

Uveljavil v svetu. Le malo pa je izven domovine poznano amaterska filmska dejavnost, ki je na Japonskem dokaj močno razvita lasti v okviru sindikalnih organizacij. Za amaterske filme, ki so jih posneli v okviru sindikatov, so študijati organizirali tudi lastno distribucijo, po najbolj uspešnih oziroma popularnih filmih pa v zadnjem času posegajo tudi že razne neodvisne distribucijske hiše.

Filmi, ki jih financirajo sindikalne organizacije, so bodisi poučnega ali propagandnega pomena, ki so tudi še več igralnih filmov s tematiko iz delavskega življenja. Sindikat rudarjev je na primer posnel film o ženi — rudarki »Zena pod zemljo«, sindikat poštnih uslužbencev pa film o življenju in delu poštarjev »Rdeča kolesa«.

Najbolj številno filmsko dejavnost je razvil sindikat prosvetnih delavcev. Eden njihovih najbolj uspešnih filmov s tematiko iz delavskega področja in se v njih zavzemajo za ujanje šolske reforme. Takša sta med drugimi filmi »Mati in otrok na vasih« ter »Otroci prihodnosti«.

Dokumentarne filme je začela lani snemati in distribuirati tudi japonska KP. Zaenkrat snemajo serijo aktualnih kratkometražnikov na ozkem traku. Japonske sindikalne organizacije so se s uspehom zaveze tudi za distribucijo najpomembnejših tujih filmov pod ugodnimi pogoji. V organizaciji te, tako imenovane nekomericalne distribucije so najprej predvajali sovjetski film mojstra Sergeja Eisensteina »Križarka Potemkin«.

Filmi japonskih sindikatov

Japonski film se je v po-vojnih letih s nekaterimi vrhunskimi stvaritvami vpo-

Detajl freske iz Studenice

Ljubljanske Tri oranže na turneji

PRVA: V REGGIU EMILII

In tako smo skozi snežne zamele ponesli prelopo operno delo Sergeja Prokofjeva »Zaključbeni tri oranže« kot popolno novost v klasično delo, ki ni bilo tako odgovorna naloga, kajti če kje, potem je tako sodobno opero težko prodreti v prostranosti italijanskih opernih hišah s sorazmerno kratko, že tipizirano sezono ter publiko, ki je vajena predvsem melodramatičnih junaskih arh. Toda Opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane je svojo nalogo opravila z velikim uspehom in, ansambelko uigranimi predstavami v Reggiju Emilii, Modeni in Bologni sredi zime prebila led.

Prva postaja je bila po spisku prebivalstva sicer najmanjše, a napredno mesto Reggiju Emilia, ki je tudi vodilo pobudo za organizacijo ljubljanskega obiska. Ko smo na srednjeevropskem trgu Prampolini med Crostovim vodnjakom in stari magistratom z dvorano Tricolore, kjer so leta 1792 prvič sprejeli li barve bodoče italijanske zastave in kjer imajo danes v občinskem svetu vedno levčarski zastopniki, ustavili pe dolgi vožnji iz Ljubljane s svojimi sedmerimi avtobusi,

nas je kljub pozni uri sprejel niz radovednih in prijaznih oči. Ko pa sem se sam naslednje jutro pred prvo gledališko vajo seznanil z odra in globlino auditorija in prešel v parterju ter stopetdesetih bogato okrašenih ložah v petih nadstropjih, nad katerimi je bil razprostr živ polslika strop Domenica Felizzia, skoraj 2000 sedežev, sem se zaskrbljeno vprašal, ali bodo naši lahko izpolnili to dvorano z navdušenjem, ko je vendar prav Prokofjevo delo tako malo preučevano na enostavne potncirane zvočne efekte. In vendar je bila tisti večer publika kljub temu, da je v dvoranu prisilni hlad in nezgodna vremena, nenavadno zadovoljna z novim delom in gosti. Po vsakem dejanju so se morali protagonisti, med katerimi so bili Ladko Koroseček, Vanda Gerlovič, Janez Lipušček, Drago Cuden, Bogdana Stritarjeva, Nada Sevkova in drugi, še in se priklanjati.

Uspeh je bil tem večji, ker postušalci seveda niso razumeli besedila, čeravno jim je precej pomagala skrbno nastavljena vsebina, ki je izšla v italijanskem gledališkem listu hkrati z uvodnimi mislimi u pravniku SNG Smiljana Samca, župana Bonazzia, direktorja ljubljanske Opere Demetrija Zebreta in predsednika tamkajšnje gledališke uprave prof. Franca Bojardija. Za razpoloženo, slasti med pravimi ljubitelji operne umetnosti v Reggiju Emilii, je bilo tudi značilno, da je anketa med nekaterimi gledalci v listu »Gazzetta Nuova di Reggio« prišla do zaključka, da je večina anketirancev v programu letošnje sezone dala prednost novemu delu v okviru letošnjega repertoarja to Opere, ki je ena največjih opernih hiš v Italiji, ki večer publika kljub temu, da je v dvoranu prisilni hlad in nezgodna vremena, nenavadno zadovoljna z novim delom in gosti. Po vsakem dejanju so se morali protagonisti, med katerimi so bili Ladko Koroseček, Vanda Gerlovič, Janez Lipušček, Drago Cuden, Bogdana Stritarjeva, Nada Sevkova in drugi, še in se priklanjati.

Za formiranje filmske politike

Na zadnji seji Sveta za kulturo in prosveto LRS so seznanili navzoče tudi s proračunskimi sredstvi, razdeljenimi za subvencioniranje domačega filma. Gre za republiško dotedaj 38.000.000 dinarjev. Zakon o skladu LR slovenije za pospeševanje proizvodnje in predvajanja filmov je bil že sprejet, sklad pa še ni začel delovati, ker se niso opravljene nekatere formalnosti v zvezi s potrditvijo članov upravnega odbora sklada. Kot kaže, bo to izvedeno v kratkem, tako da se bo začelo obdobje novega financiranja domačega filma že s februarjem.

Komisija, ki je imela za osnovni kriterij kvaliteto proizvodnih filmskih del, ne navede pa tudi dejanske proizvodne stroške (še celo pri kratkem filmu), je ob koncu minulega leta in po pregledu proizvodnje razdelila sredstva iz republiške dotacije: tako: proizvodna hiša »Triglav filma« je dobila za svoje luskovne filme (Klatavitev, Anno 3000, Poroka, Cekin) 9.000.000 dinarjev. »Viba filma« so dodelili 1.000.000 dinarjev za filmsko risanko Zimska zgodba in prav toliko za dokumentarec Mlav za veznica. »Triglav filma« je še dobil za kratkometražna dokumentarna filma Noč med slovenskimi polharji in Kaj za vas po 500.000 dinarjev. Podjetje »Viba film« je skupno dobilo za ostale kratke

filme (Deklica z rdečim glavnikom, Dedščina bratov Lumière, Oblaček in oblaki, Dober dan, Mali omnibus) še 3.500.000 dinarjev. Razveseljivo je subvencioniranje izrazito amaterskih filmov: »Uki« in »Studenec« sta dobila za Lenore 1.200.000 dinarjev in prav toliko tudi za London od jutra do večera, medtem ko gre za mu namerili za film Komu trobi 750.000 dinarjev. »Potokino klub Ljubljana« je dobil za Mesto na otoku I milijon, prav toliko »Kino klub Elektra« za film Na soških brežah. Načelom, da je nujno potrebno subvencionirati tudi druge filmske dejavnosti, so dali »Triglav filma« za obnovo filmskega arhiva 3.000.000 dinarjev, »Viba filma« za snemanje filmskih arhivskih zapiskov I milijon dinarjev in Društvo filmskih delavcev Slovenije za vzgojo filmskih kadrov 1.620.000 dinarjev.

Se o poglavitni odločitvi: slovenski proizvodnji celovečernih umetniških filmov so namenili 13.730.000 dinarjev — vse za podjetje »Viba filma« oziroma za njegova filma Tistega lepega dne in Peščeni grad, s pridržkom, da predlaga Svet razdelitev med obema filmoma po ogledu Peščenege gradu. Le-ta je imela le 11.000.000 planirane izrube, film Tistega lepega dne pa 21 milijonov. Nastalo je torej vprašanje, ali naj

V moskovskem Hudožestvenem teatru je odprta razstava o življenju in delu Konstantina Stanislavskega.

Pismo iz Moskve

Stanislavski in preteklost

Letošnji januar je za gledališko Moskvo predvsem praznik obletnice rojstva reformatorja gledališča Konstantina Stanislavskega; jubilej, ki ga praznuje ves kulturni svet, in še posebno praznično, razumljivo, domovna tega gledališkega genija. Potrebno je videti vsaj en predstavo, kot jo je na sceno MHAT — Moskvskega hudožestvenega teatra — postavil Stanislavski na prelomu stoletja in človek razume in verjane njegovo upravičeno samozavestno trditve: »Program našega dela je bil revolucionaren. Protestirali smo zoper manire igre, teatralnost, lažni pozori, deklaracije, zoper bedaste pojoge na sceni, dekoracije in zoper ničvredni repertoar tedanjih gledališč.« In — to je zdaj naš zapisala zgodovina — ustanovili so novo gledališče, novo gledališko šolo. Šolo, ki je, česar se morda vse premalo zavedajo sodobniki, vsaj uprizoritvi nekaterih moskovskih gledališč pričajo o tem, napotilo in ne dogma, nauk in spodbuda k razvoju, rasti, k novemu iskanju, skratka, zahteva po živem gledališču. Za Silvestrovo, na dan, ko so pred šestdesetimi leti v rožici Stanislavskega v gledališki MHAT prvič sprejeli in izvedli v drami Na dnu, so pokazali prav to predstavo v isti sceni in režiserji postavili. Zares fantastično: predstava, ki se je več kot pol stoletja obdržala, živa, zanimiva in sugestivna, na odru in še zdaj navdušuje. Najbrž je to edinstven primer v zgodovini gledališča. Stanislavski je tedaj — leta 1902 — igral vlogi Satina, tistega, ki nam prileteva Čehova je kralja nova pota in naša umetnost! Mislim je pri tem na dramo Utva, ki so jo uprizorili 1898. leta. Utva je ostala emblematična hudožestvenega teatra. Potem Gorki, Gogolj, Tur-

genjev, Ostrovski, Andrejev, Ibsen, Maeterlinck, Hamsun, Maeterlinckovo »Sinjo ptico« igrajo še danes, a takrat je to pomenilo to, česar danes v precejšnji meri manjka moskovskim gledališčem — sodobnost. In seveda med domačimi avtorji: kvalitete kakega Pogodina ali Arbuзова še danes ni mogoče primerjati z velikomaga Gorkim in Čehovom. Ob takšnih avtorjih je genialnost Stanislavskega res lahko prišla do polnega izražanja in v njegovo gledališče lahko pomenilo za vse svet to, kar je v resnici bilo — revolucija. Za stoletnico so pripravili prvi moskovski gledališki festival Stanislavskega. Od 15. do 23. januarja so na programu dela, s katerimi se je pravi Stanislavski: Sinja ptica, Vročje srce Ostrovskega, Mrtve duše, Na dnu, odlomki iz Oklopnega vlaka, Talentov in obževalec, Figarova svatba ter operi Evgenij Onegin in Seviljski brivec. Programu ni kaj reči, a vendar: vse se mi zdi tako, da bi bilo zelo v duhu Stanislavskega in hkrati podpirati njegovega izročila, če bi na tem festivalu videli predstave, ki so v resnici bile, vsaj približno tako sodobne in kvalitetne, kot je bil na začetku tega stoletja režiser Stanislavskega ni primer Čehov. Kajti sicer ostajamo pri zakolčenem starem in obstaja nevarnost mrtve stoječe vode, o kateri je s tako odločno neizprosnostjo ter sovraštvom in imenu živega, ustvarjalnega iskanja pisal učence Stanislavskega Meyerhold. Ali kot pravi eden izmed tistih avtorjev v dramo Na dnu: S kočjo preteklosti se ne pripljevi nikamor. Na srečo Stanislavski ni in ne sme biti preteklost. A to je treba razumeti.

»V kakšnem razvojnem stadiju je ameriška muzikologija, če jo primerjamo z evropsko?«
»Predvsem — postala je zelo pomembna, morda pomembnejša od evropske. Na

Srečanje z ameriškim muzikologom Nicolasm Slonimskym

,Vaša glasba je premalo znana'

V okviru kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in ZDA se je te dni mudil v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani ameriški muzikolog profesor Nicolas Slonimsky iz Bostona, skladatelj, pianist in pisatelj. K nam je prispel po šestdesetnem bivanju v ZSSR in na Poljskem, kjer je bil gost tamkajšnjih skladateljev. Tudi v Jugoslavijo je prišel predavati o ameriški muzikologiji, po drugi strani pa se je želel seznaniti z jugoslovanskim glasbenim življenjem. Njegov obisk v Ljubljani smo izkoristili za kratke pogovore.

»Kakšen je namen vaših evropskih potovanj?«
»Gre pravzaprav za kulturno mislijo dobre volje«. Narodni sveta se še vse premalo poznajo med seboj. Tudi kultura ni izjema. Te stvarne in psihološke ovire je treba odstranjevati — vsak po svojih močeh.«
»Koliko vam bo za vaše cilje prispel obisk pri nas?«
»Za Jugoslavijo moram reči, da poznam že nekaj vaših skladateljev in muzikologov. V vašo delo sem si vedno želel priti. Zdal sem tu. Sklepan nova, zanimiva poznanstva in poslušam vašo glasbo. Hočem slišati čim več partitur in zbrati čim več podatkov o vašem glasbenem življenju, ki je silno bogato, žal pa v svetu zelo malo znano. Pisal bom o tem v raznih ameriških časnikih in revijah. Mimogrede — že v Beogradu sem dobil na razpolago veliko literaturo o vaših glasbi, mnogo tudi v Ljubljani, tako da sem se izredno čudil temu bogastvu. Moram vam pa povedati, da ne v ameriških in v evropskih bibliotekah skoraj ni najti knjig o jugoslovanskim glasbi. Deloma ste sami krivi — na razpolago ni partitur, vaš glavna muzikološka dela pa bi morala biti prevedena tudi v kak svetovni jezik.«

»Ste opazili razlike med glasbenim življenjem Evrope in Amerike in kakšne?«
»Razlike so prav velikanske. Pri nas uradno nihče ne podpira glasbe, to se pravi, država se ne angažira. Ustanove, kot sta na primer Rockefellerjeva ali Fordova, so privatnega značaja, vendar so za razvoj ameriškega glasbenega življenja veliko storile. Dostikrat izdajajo denar za prav drzne načrte, recimo, da podpo izvajanje konkretne ali elektronske glasbe. V splošnem pa velja načelo, da je treba razvijati vse glasbene tokove, ne glede na to, kaj danes ljudje o njih mislijo.«

»V kakšnem razvojnem stadiju je ameriška muzikologija, če jo primerjamo z evropsko?«
»Predvsem — postala je zelo pomembna, morda pomembnejša od evropske. Na

Prof. Nicolas Slonimsky

Všeraj se je vrnil ansambel ljubljanske Opere s petdnevne turneje po Italiji. Zadnje predstavo na gostovanju so imeli na umetniki v Teatro Comunale v Bologni (na sliki), kjer so podoben ko prej v Reggiju Emilii in Modeni poželi zasluženo priznanje.

ITALIJA: Boj kovinarjev se nadaljuje

TRST, januarja. — Boj italijanskih kovinarjev za novo kolektivno delovno pogodbo in za priznanje položaja ter pravic sindikalnih organizacij in njihovih strokovnih zvez je po sedmih mesecih načelnih obljub, svaščevanja in večkrat prekinjenih pogajanj s predstavniki industrijev prerasel sedaj v novo obdobje.

Dalekosežnost delavskih zahtev, ostrina in obseg sindikalnih akcij ter merjenje sil, ki v boju nastopajo v pogojih uspehov in kriz politike levega centra ter splošnega gospodarskega napredka, mu dajejo še posebno obsebnost. Potem, ko so se vrstile stavke vse od junija, je v oktobru lanskega leta predstavnik Zdrženja industrijev — Confindustrie — na videz popustil. K temu jih je naglila tudi zmaga sindikatov v podjetjih z državo udeležbo ali z neposrednimi pogodbami s posameznimi lastniki in društvi. Zdrženje industrijev je predlagalo 44 do 46-urni delovni teden, do 33% razlike med plačami kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev, nagrade v višini 3 do 6% plač v podjetjih z več kot 500 delavci, za 7 do 9% višje mezdje ter praktično nobenih pravic sindikatov pri dogovorih o akordih in drugih neposrednih vprašanih znotraj podjetij. Predstavniki sindikalnih zvez teh pogojev niso sprejeli.

Po razbitju pogajanj s Confindustria, ki so bila že tretja po vrsti, so se prejšnji teden v Milanu sestali člani tajništva vseh treh sindikalnih zvez ter napovedali za 18. januar 4-urno vsedržavno stavko kovinarjev zasebnih podjetij. Pokrajinska sindikalna vodstva so pooblastili, da sama napovedo stavke v posameznih podjetjih, ki bi trajale po 12 ur tedensko. Od 27. januarja dalje pa bi uporabili še ostrejšje ukrepe.

Tako je sindikalni boj za uveljavitev že v povojnih letih priznane pravice posvetovanja in minimalnega sodelovanja sindikalnih organizacij znotraj podjetij in ne samo na ravni splošnih pogodb ter za sklenitev nove kolektivne pogodbe stopenj v novo fazo. Kovinarji v podjetjih z državo udeležbo in v onih, ki so že sklenila nove pogodbe, ne bodo stavkali, pač pa so se odrekli enodnevemu zaslužku v korist stavkajočim. Tako ima enotna akcija prizadetih sindikalnih zvez, podprta od ostalih delavcev, odločne izgleda za uspeh. To se posebej, ker je v vrstah zdravstvenih in industrijskih zavlačevalci začetek novih pogajanj vse od 4. januarja letos. Pri tem jim je prišlo prav celo praznično vzdušje pred novim letom.

V novo leto je boj vstopil z bilanco 26 dni stavk, ki se jih je udeležilo nad milijon delavcev, z nadaljnjim popuščanjem posameznih sindikatov predvsem lastnikov manjših podjetij, ki so sklenile lokalne zvezami in posebej in začasne delovne pogodbe, ter s še večjo nepopustljivostjo obeh poglavitnih nesprotnikov, to je treh vsedržavnih sindikalnih zvez kovinarjev (Generalne konfederacije dela, krščansko demokratskih in socialno demokratskih sindikatov) in pred-

VRZEL — Nevsakdanji prizor: vzhodnoberlinski in zahodnoberlinski policisti se pogovarjata skozi odprtino v mejnem zidu.

Berlinski zapiski Dve glavni ulici

Glavno mesto dežele, ki je hrepnela po glavni vlogi, ima v skladu s temi aspiracijami, s to tradicijo in z njenimi posledicami ne eno glavno ulico marveč dve. Prva je dolga nekaj kilometrov, druga nekaj kilometrov in tudi med njima leži nekaj kilometrov. To razdaljo reže na zemljevidu debela rdeča črta. V naravi pa zid. Prva teh dveh ulic je Karl-Marx-Allee, druga Kurfürstendamm.

Ko se ob zidovih Karl-Marx-Allée prerivaš z ledenim vetrov, ali ko se potikaš po Kurfürstendammu, ne manjka misli in občutkov, ki so prav tako bežni kot nezadostni. Prevladuje namreč nelagodno počutje, v katerem je premalom ali preveč racionalnega — da si se znašel v svetu skrivljenih ozlogled, od katerih ti ne onone to ne nudi podobe, kakršna je v resnici je. Ali pa ti morebiti ne nudi tiste, ki si si jo po prejšnjih predstavah izmislil sam? Zmerom je tako, da iz bližine vidiš drevesa, medtek ko se ti podoba gozda brezupno izmika med prsti in se tega kar naprej zavedaš. Le da ni ta

negotovost menda nikjer tako vsiljivo prisotna kakor v Berlinu. Predvsem sta obe ulici izloži. Do tega banalnega zaključka — vsa spoznanja te vrste so banalna — bi bržkone prišel tudi tedi, če bi prej nikoli ne slišal, da obstajata dve ulici s takim imenom. Toda kaj pomenita izloži, kakšni so dejanski skriti ali javni nameni, ki jim služita? Odgovori so prav tako komplicirani kot nezadovoljivi. Prema, ki z ravnilom potegnena Karl-Marx-Allee se razteza med solidnimi, trdimi bloki stavb tiste vrste, katere arhitekturnim oblikam je prejšnje ime drevoreda — imenoval se je

na, spet stolpnica. Monstruozna postaja, vrvež, reklama je v naskoku zavojščila sleherni prosti kosček sten in stropa... Malce na levi — domislica. Zvonik stare baročne cerkve — bombe so zdrobile, kar je bilo ob njem, ostanek so odstranili buldozerji, arhitekt pa je postavil ob zvonik na eni strani kvader, na drugi strani mnogo kotnik — oboje do višine, ki najbrž ustreza strešnemu slernemu stare cerkve. Spoj stavega in novega, zvonik s kvadrom in mnogokotnikom sicer ni dobesedno združen, stoji pa tako tesno ob njem, da tvori vse troje brez zama celoto. Vstopiti ni mogoče — odanes je cerkev za obiskovalce zaprta. To je dan pred božičem in Zakhodni Berlin.

Kurfürstendamm. Neslišno drsenje avtomobilov. Negiben mraz. Spreminjajoče se luči svetlobnih signalov. Skripanje gum. Zilzano cestišče. Jeklo, aluminij, steklo. Železo, beton. Plosčja kot domine. Evklidsko geometrijo stavb, cebrastih prehodov, več osto, velikanski izloženih sip močijo samo erke vesstranske reklame, ki te družno z izlozami napadajo in ti priklepajo oči na zlatino, vse mogoče električne igrače od kuhinjskih priprav do U. S. Air Force modelov in do metrske rakete Atlas, ki molli pršiljeno konico navzven, na ulico, Münchensko pivo, »USA?« »TWA!« kosmat medved, berlinska maskota v vseh oblikah, izvedbah in velikostih. Vse, kar se dobi za denar. V tej smeri si na Kurfürstendammu ni mogoče izmisliti ničesar več.

Tam nekje bliže zidu razprostira sredi parka svoja široka strešna krila iz prednapetega betona Kongresshalle. Zgrajena v letu 1956, ameriško darilo zahodnemu Berlinu, posvečeno Benjaminu Franklinu in njegovi ideji svobode. Kar naprej se zaletava v politično napeto Freiheit, do grla potopljeno v obilje lepih, vabljivih, leketajočih se reči. Reko teh zasteklenih, ravnih, oblih, pokromanih, embairanih, garniranih reči prekine samo križišče, na oni strani se reči nadaljujejo, na križišču stoji pred eno izmed pisarnih komercialnih šip zbit, vegast trikotnik, v njem pa se zavija v koc premri stavec. Invalid ponuja mimoidočim, ki jih ni, časopise, ki jih ta dan ne mara nihče brati. Grd prizor, prav nič vabljiv prizor, tak, ki ne moreš ob njem pomisliti na nič, ker so povsod po svetu stari invalidi, ki v vegastih trikotnikih prodajo časopise, pa to ne pomeni prav nič pretresljivega. Toda pomagati si ne moreš, na, se zdi elementi še tako obarbljeni, stari invalid je bil tam.

Krivo ogledalo Kurfürstendamm v resnici ni krivo; take priliske si izmisljajo samo možgani, ki bi povsod čitali videli nekaj, česar ni. Če se boš zalezel z glavo v stiriogled steklen zaboj sredi pločnika, ki je pravzaprav izlozba z nekaj pari lakastih ženskih čevljev, se bo steklo razletelo. Izlozba, čevlji, avtomobili, vse bo ostalo, tebe pa bo logično zaporedje dogodkov pripeljalo samo na policijsko postajo.

In vendar se ne otresiš občutka, da je na tem nekaj neresničnega. Nekaj prikaznega, čeprav je to v okolju, kjer lahko vse vidiš in otipaš, zelo resnično.

Tisti večer je zahodnoberlinski župan Willy Brandt v znamenju svoje posebne politične prodornosti v enem hipu prižgal več sto ob zidu razpostavljenih božičnih drevesec. Dušan Dolinar

Trgovinska pogajanja Varšava - Rim - Bonn

V kratkem bodo v Varšavi trgovinska pogajanja med Italijo in Poljsko o blagovni izmenjavi v 1963. letu v okviru dolgoročne trgovinske pogodbe za obdobje od 1961. do 1964. leta. Gospodarski strokovnjaki napovedujejo, da bodo na teh razgovorih posvetili poglavitno pozornost položaju v zvezi z uveljavitvijo pravnikov Evropske gospodarske skupnosti o uvozu kmetijskih pridelkov. Pravilniki glede uvoza perutnine, jaje in prašičev so že v veljavi, letos pa bodo uveljavili še pravilnike o uvozu goveje živine in mlečnih proizvodov. To blago pa je v sedanjem poljskem izvozu zelo važna postavka.

V prvih dveh letih uveljavljanja tega sporazuma se je znatno povečala trgovinska izmenjava med Italijo in Poljsko in je dosegla leta 1961 vrednost 43 milijard in primerjavi s 35 milijardami leta 1960. Za leto 1962 se niso znani dokončni rezultati, toda že na podlagi znanih podatkov je mogoče ugotoviti, da se je uvoz iz Poljske povečal za 18%, medtem ko se je italijanski izvoz zadržal na približno enaki višini. Italija je od januarja do septembra 1962. leta uvozila za 21 milijard 565 milijonov lir blaga. V istem obdobju pa je izvozila na Poljsko za 12.971 milijonov lir blaga.

V Bonnu pa se Poljaki pogajajo, da bi trgovinske odnose z Zahodno Nemčijo postavili na novo podlago. Trgovinsko pogodbo iz leta 1956 naj bi nadomestili z novo, ki bi omogočila razširitev trgovine med obema državama. Po podatkih za prvih osem mesecev leta 1962 je bila zahodnonemška trgovina s Poljsko pasivna. Tudi v zvezi z trgovinsko izmenjavo z Zahodno Nemčijo se Poljaki

Ne joči, striček ti bo dal drug baloncek! Reisinger, Vjesnik, Zagreb

Sedem dni

Dva »ne« Charlesa »Velikega«

Prijatelji in nasprotniki francoskega predsednika priznavajo njegovim govorom lepoto stila in esprit. Kaj pogosto pa so mu z obeh strani očitali pitščino nejasnost. Po blesteči emaji na referendumu in volitvah je de Gaulle odvrzel sedaj ves balast taktične nedorečenosti, prepričan, da mu konsolidirani položaj v Franciji in mednarodna situacija dovoljujejo ojaziven nastop v boju za uveljavitev svojih stališč glede prihodnih odnosov v zahodni aliansi in glede prihodnje politike zahodnega bloka v celoti. Kronika mednarodnih odnosov dolgo ne bo pozabila zadnje tiskovne konference obeta »Pete republike«. Bil je neusmiljeno jasen. Tako jasen in odločen, da je šokiral svoje blokouske zaveznike bolj s tonom kot pa z vsebino svojih izjav. Na konferenci je de Gaulle izrekel odločen vneš ameriški zamisli o multilaterni jedrski sili NATO ter britanski želji za vstop v Skupni trg. Pravičar je storil še mnogo več — zavrnil je washingtonsko koncepcijo atlantske skupnosti, na kateri gradi Kennedy svojo strategijo trdnih blokouske povezave med ZDA in Zahodno Evropo. De Gaulle je zavrnil pomudbo, da bi delil z Veliko Britanijo krono ameriškega podkralja na starem kontinentu. Vprašanje je celo, če bi bil zadovoljen z vlogo edinega »podkralja«. Kaže, da de Gaullova Francija čedalje glasneje terja enakopravno mesto z ZDA in še nekaj več — enakopraven status za francoskega predsednika v tretcu Kennedy - de Gaulle - Hruščov.

Razjarjeni komentari zaveznikega tiska govore o globoki krizi v zahodnem bloku in ne varčujejo s ostrimi besedami na de Gaullova račun. Londonski »Daily Mail« mu očita »veliko izdajstvo«. »Chicago Tribune« pa ga primerja celo z Mao Ce Tungom. Zahodna zveza stoji na usodnem razpotju in je res vprašanje, katero smer bo ubrala. Francoski predsednik je priznal brez ovinkarjenja, da mu je ljuba »velika Francija« v evropski skupnosti, pa »mala Francija« v veliki Evropi, kateri bi po uveljavitvi stavke anglosaksonci. Osupnile so Švedska, Danska, Avstrija in druge države EFTA, ki so mislile, da imajo že v šepu vstopnico za EGS. Osupnile so članice Skupnega trga — Italija ter države Beneluxa, ki še nekaj časa dviguje obrvi zaradi de Gaullovske arogantnega vedenja ter njegovega forsiranja oti Paris - Bonn. Osupnili je celo bonmski kancler. Vsi so izjavili — bolj ali manj glasno ter bolj ali manj iskreno — svoje nesoglasje z vsemi vneš samozvanege naslednika Karla Velikega.

De Gaulle je moral vsekakor vneprej izračunati tveganost svojega nastopa, od koder je umik zelo težak. Zdi se, da je zaigral na eno karto: brez Francije ni niti Skupnega trga niti Atlantskega pakta niti Zahodne zveze. Zato morajo zavezniki sprejeti v alianso Francijo pod pogoji, ki jih dikтира de Gaulle. V stahu pred osamljenostjo želi predsednik predvsem okrepiti »rčno zvezo z Bonnom. Na tiskovni konferenci je zasipal Zahodno Nemčijo in njenega kanclerja z vnešmi ljubečenskimi izjavami in podčrtaval, da je francosko-nemško podelovalniški odnosi elementi varnosti razmerje in v prihodnosti pa morda celo odločilni element ravnovesja in miru med narodi, ki žive na Vzhodu in Zahodu. Ne

dvomimo, da bo sder Altes došinel prihodnje dni v Parizu kraljevski sprejem, čeravno je minilo komaj teden dni, kar je pustil Adenauer de Gaulle na cedilu ter odobrjal načrt o multilateralni jedrski sili Atlantskega pakta in podpri sprejem Velike Britanije v EGS. De Gaulle vsekakor želi zavezati Zahodno Nemčijo s konkretnimi sporazumi, preden bo njegov vstop pristal Adenauer prepuštil bonmsko krmilo voham ekipe, ki utegne nastavitvijo pozorno uho strensčim glasovom anglosaksoncev.

Hruščov brani miroljubno koeksistenco

»Boj za mir je postal prvi pogoj boja za socializem... Celotna praksa mednarodnih odnosov je potrila velik pomirne edine pravine politike mirne koeksistence... Končni cilj mirne koeksistence je v tem, da zagotovi najboljše pogoje za zmago socializma v mirnem gospodarskem tekmovanju s kapitalizmom — to so temeljne misli triurnega govora Nikite Hruščova pred 2500 delegati in gosti iz sedemdesetih komunističnih partij na berlinskem VI. kongresu Enotne socialistične stranke Nemčije. V razpravi o nujnosti miroljubne koeksistence je Hruščov ponovil znane obsodbe albanskih in drugih stališč. Znova je potrdil realno upravičenost različnih poti v socializem in v zvezi s tem omenil Jugoslavijo, ki je socialistična

dežela, čeprav se razlikujemo v nekaterih vprašanih ideoloških značajih. Kitajec ni imenoval v svojem govoru, pač pa so to storili drugi govorniki, ki so vsi podprli stališče Hruščova. Kitajski predlog za sestanke komunističnih strank vsega sveta, ki naj bi odstranili nasprotja med pekingsko in moskovsko linijo, je ocenil Hruščov v sedanjem položaju kot nekorišten. Predložil pa je ustanitev vseh neposrednih in posrednih polemik med komunističnimi partijami, »dokler se duhovi ne pomirijo». Na kitajski odgovor ni bilo treba dolgo čakati. Čez dva dni je kitajski predstavnik napadel v dolgem govoru s standardnimi posvoami iz kitajsko-albanskega cvetličnjaka jugoslovanski »revizionizem« in »druge, njemu podobne«. Vu Hsu Cuan je končal svoj konfiter med splošnimi protesti in žvižganjem, predsednik kongresne seje pa je v posebnih izjavah obsodil kitajsko »ideološko pskov in laži».

Vse ocene v svetovnem tisku govore o konstruktičnosti, realizmu in pomirjivosti govora Hruščova, čeprav ni sovjetski premier predložil nobene nove sugestije za rešitev odprtih mednarodnih problemov. Ponovil je predlog o neustrahem in svobodnem zahodnem Berlinu pod zaščito OZV. Zahod pa je predlog zavrnil vjužno, toda nedvoumno.

Tudi v poslanici ameriškega predsednika no stanju uniješ zvenijo nekoliko bolj prijazni glasovi. Kennedy sicer ni govoril o miroljubni koeksistenci, pač pa je dejal, da »piba veter sprememb v svetu komunizma, pa tudi pri nas, močnejše kot kdajkoli prej«. Izjavil je pripravljenost na miroljubno tekmovanje s SZ. »če Sovjetska zveza izbere pot miru, naj ve, da bomo šli skupaj z njelo je potrdil Kennedy. Seveda je ameriški predsednik govoril več o težnavah v zahodni aliansi in o potrebi po nadaljnji oborožitvi kot pa o miru in sporazumevanju. Povedal je, da bodo ZDA porabile letos samo za jedrsko oborožitev petnajst milijard dolarjev — skoraj toliko, kolikor znašajo skupni vojaški stroški vseh zahodnoevropskih držav. Kituj vsej svoji prirodnosti v preskušanju medsebojnih stališč imajo diplomati SZ in ZDA že sedaj polne roke dela. V New Yorku poskušajo sovjetski in ameriški predstavniki prebiti led medsebojnega nezupanja tam, kjer je najtanjši — pri problemu glede prepovedi jedrskih pokušav. Sporazum je bilo preloženo nadaljevanje ženevske konference o razorožitvi do konca februarja, in to v upanju, da bodo do takrat našli v bilateralnih pogajanjih kompromisni sporazum, kar zaveza kontro podsemejskih ekspluzij. Sporazum o tem vprašanju bi odprl pot drugim sporazumom — sporazumu o zaščiti pred nenadnimi napadi, sporazumu o nenadnih napadih med Atlantskim in Varšavskim paktom, sporazumu o odpravi jedrsko-raketnih oporišč v Italiji in Turčiji ter sporazumu o rešitvi berlinskega problema. a-u

Advertisement for 'Sjama' juice. It features a glass of juice with a straw and a small cartoon character. The text says 'Sjama' and 'juha'.

Če med tednom ne utegnemo

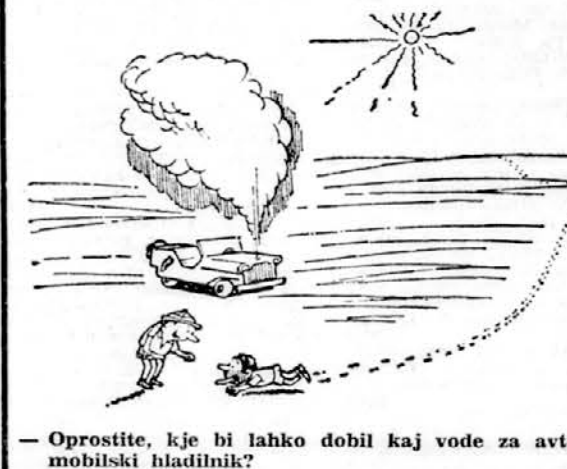
— Potrpi malo in bodi vesel, da smo sploh dobili pisarja v hišo.

— Aha, to je ta dopis. Saj ga ne potrebujem, samo zanimalo me je, če ga še imamo.

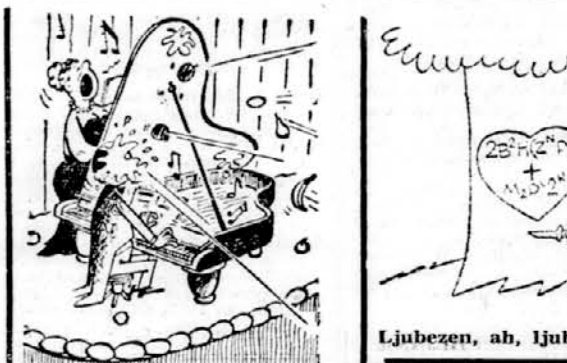
— Ali je tvoja ta cigareta? — Da, tovariš učitelj, a zaradi mene jo lahko pokadite do konca.

— Oprostite, kje bi lahko dobil kaj vode za avtomobilski hladilnik?

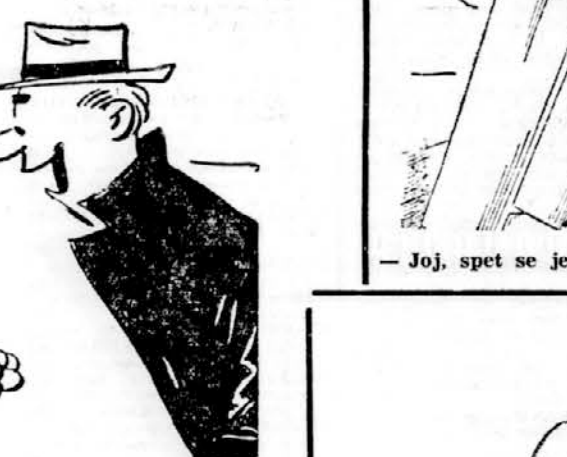
— Zena, s tem kopalnim aparatom iz smrekovih iglic nekaj ni v redu!

Brez besed

— Pa znaš sploh ciljati?

JURIJ BONDAREV TIŠINA

»Vse to sem kupil na Osrednji tržnici, ko sem se vrnil... Dva meseca sem ležal na tem divanu in bral, kakor da sem se strga s kake verige. V življenju sem se hotel zakopati skozi knjige. Do vratu sem se zapletel v to — potem pa sem postal vse skupaj vragu in se zapletal med soferje. To, kar so nam govorili o življenju v šoli — to je samo primitivno čevkanje. Se spominjaš, mislili smo samo o junacevju na strojničnem vozu. Če bi prišlo jutri do vojne... Čudovito se prepeljuješ sem in tja, na glavi ti tiči čapajevska kučma, ti pa šivaš s strojnico. Avion poleti, mitraljez zagrebi, poženo se junaške tančanke...»

Konstantin se je nasmehnil in zamahnil z britvijo, kakor da razpisa strojnični rafal.

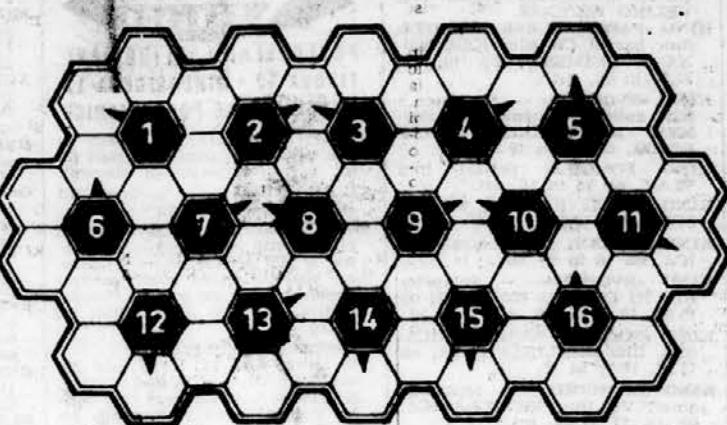
»Kakšni romantični smrkavci smo bili!« je rekel in začel drezati s čopičem v kozarec s puhasto peno. »Zdaj mi je jasno, čemu je bilo tako. Spomni se: zmerom smo zmagovali — celjskinci, rekordni letalci, Stahanov. To je tisto. Oh, vse je lahko, vse dosegljivo. Naše šolsko pokolenje je živelo kakor na zeleni trati stadiona. Učili so nas zmagovali na lahek način. Toda čemu? Eh, neumnosti! Konstantin se je potipal po licu. »Reže, grebčica nesrečna! Delajo britvice kakor za konje. V vojni pa smo zmagovali, vrag nas nosi, tako, da smo prešli nič koliko krvi. Ne da nam bog teh zelenih tratic!«

Konstantin je v zraku pozornost pogledal Sergeja, potem pa svoj obrbiti podbradek. »Razumel sem, kakor da si želiš, da bi se to vrnilo?«

TRI IZ KAZNILNICE

NAGRADNA SATOVNICA

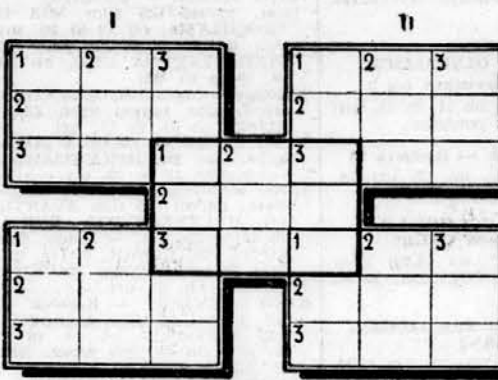

Za pravilno rešitev satovnice raspisujemo 12 nagrad:

- 1. nagrada: 3000 din
2. nagrada: 2000 din
3. do 12. nagrada: po 1000 din

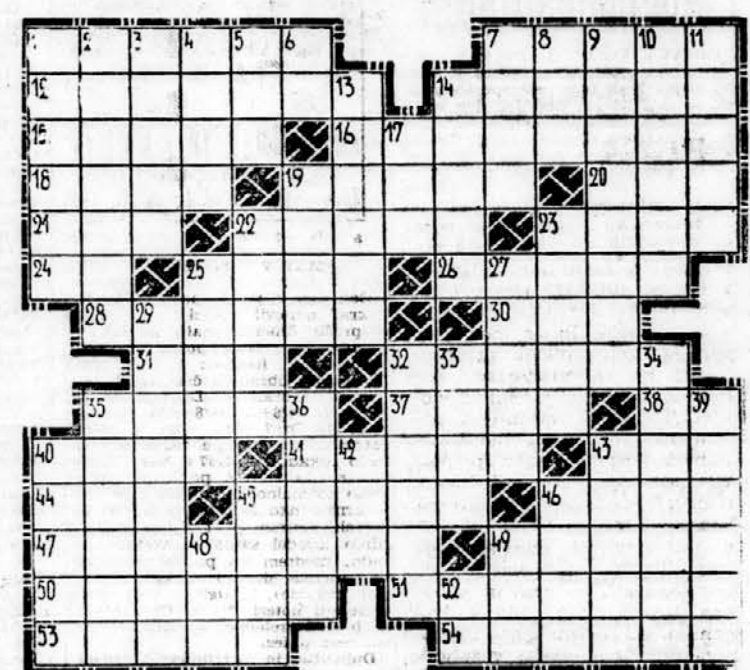
Izreke rešene satovnice pošljite na naslov: Uredništvo »Delo«, Ljubljana, Tomšičeva 3, poštni predal 29. Rešitev je lahko prilepljen na dopisnici, če pa bo v pisnu, napišite na ovitek NAGRADNA SATOVNICA. Rešitvi ne prilagajte drugih dopisov ali obvestil. Pri zbiranju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 25. januarja.

POVEZANI ZLOGOVNI MAGIČNI KVADRATI

V vseh kvadratih vodoravno in navpično: Prvi kvadrat: 1. država v Srednji Ameriki z važnim prekopom, 2. šara, ropotija, 3. portugalski otok na ustju Sikianga v južni Kitajski; tudi vrsta hazardne igre.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. kraj v gornjem Egiptu, kjer so položili temeljni kamen za ogromen jez na Nilu, 7. največje irsko pristanišče, 15. znamenit angleški zdravnik, odkritelj penicilina (Alexander), 14. lepo vedenje, 15. del elektromotorja, 16. stvarstvo, 18. nepravilalec starodavne Iberije, 19. nemška denar enota, 20. paradiz, 21. kovaško delo, 22. prekop, umetna struga, 23. razstreliva telesa, 24. latinski predlog, 25. tankonoga gozdna žival, 26. roman francoskega pisatelja Chateaubrianda, 28. poudarek, naglas, 30. dolga repe pisane papirje, 31. organizacijska oblika v praskupnosti, 32. škropivo za vinsko trto, 35. razglas, ki ga dela po cestah, 37. sinjska viteška igra, 38. romanski spolnik, 40. novica, 41. del tekme med dvema odmoroma, 43. nočni lokal v večjih mestih, 44. naelektrn delec atoma, 45. ruski veletok, 46. italijansko pristanišče ob Jadransku, 47. srečanje, sestanek, 49. glasbeni interval, 50. ostru, diaska, 51. veliki športni objekt, 53. denarski ime, 54. vrsta prirečke.

Navpično: 1. črni kontinent, 2. nogometni klub iz Tuzle, 3. poljedelsko delo, 4. hud zločin, 5. gorovje v Sahari (Asben), 6. oznaka za neznanca, 7. orožje juž...

NAGRADE ZA PREJŠNJO NEDELJO

- Za nagradne ulomke smo dobili 1854 rešitev. Zreb je razdelil nagrade takole:
1. nagrada (3000 din): Frane Bizjak, Kozje 63 pri Celju
2. nagrada (2000 din): Terenzija Habjan, Ljubljana, Tržaška 21
3. do 12. nagrada (po 1000 din) dober:
Drago Scagnetti, Ljubljana, Metelkova 19
Milan Aleš, Nova vas 13, P. Predvor
Božena Hrovat, Mežica 82 na Koroškem
Anita Kapus, Ljubljana, Gestrinova 2/IV
Majda Ferlin, Gor. Leskovec 21, p. Blanca
Milij Najdenič, Hrastnik 417
Irena Dežman, Ljubljana, Prevoz 20
Dora Istinic, Ajdovščina, osnovna šola
Janez Karlovšek, Domžale, Kersnikova 6
Marija, Rihtarič, Turjanji 1, p. Slatina Radenci

UMOR V SOBI

Na pol poti sem opazil moža, ki je v že močno pomoheni delovni obleki okopal koruzo. Vzravnal se je, se oprl na motliko in si z dlango zastri oč proti soncu, da bi naju bolje videl. Počasni nama je šel nasproti, motlika pa je držal v roki. Ko nama je bil že čisto blizu, sem videl pred seboj možakarja z razmršenimi, sivimi lasmi, obraz pa mu je pokrivala koža, ki bi jo zlahka zamenjal za star pergament. »Če sta trgova, prihajata zaman. Zena je v mestu, jaz pa ne kupujem.«

mobilna nesreča. Potem je oče ostal v trgovnici z železino, Hoyt pa je hodil okoli in popravil... »In Maude Sarrow je poklicala Hoyta Kingdona, da ji popravi streho?« »Saj sem vam že rekel! Toda vedno je preveč računat. Jaz mu ne bi nikoli plačal, kolikor je zahteval. Ko sem kupil hišo, mi še na misel ni hodilo, da bi poklical Kingdona. Kar sam sem popravil streho.« Pogledal je proti hiši. »Toda kaže, da tega nisem storil kdo v kako dobro. Prejšnji teden je popustila na istem mestu in vse bom moral začeti znova.«

»Zakaj pa, mislite, je to storila?« »Videti je bilo, da ga jezi, samo če se spomni na to.« »Najbrž se ji ni ljubilo popravljati strehe.« »Strehe?« »Da, strehe na hiši. Pred tremi leti je bil tu hud vihar. Pri dimniku je odtrgal kos strehe. Maude je poklicala krovec, da bi jo popravil. Krovec, ki je bil bil postopač kot pošten rokodelc, je sicer prišel, pa je kmalu tudi odšel, ne da bi kaj popravil. Tako sem jo moral popravljati sam, preden smo se vselili. Najbrž je preveč zahteval, Maude pa ni bila pripravljena plačati, in se je preprosto odselila. Tu Hoyt Kingdon je bil vedno tak. Ljudi, ki niso mogli brez njegove pomoči, je naušmilen odril.«

»Hoyt Kingdon?« »Najbrž sem zavpil, kajti Knight me je začudeno pogledal.« »Seveda, Hoyt Kingdon! Tu v Dill Fallsu je hodil okoli in popravil vse, prav tako kot njegov oče, preden ga je doletela avto-...«

»Kakšni romantični smrkavci smo bili!« je rekel in začel drezati s čopičem v kozarec s puhasto peno. »Zdaj mi je jasno, čemu je bilo tako. Spomni se: zmerom smo zmagovali — celjskinci, rekordni letalci, Stahanov. To je tisto. Oh, vse je lahko, vse dosegljivo. Naše šolsko pokolenje je živelo kakor na zeleni trati stadiona. Učili so nas zmagovali na lahek način. Toda čemu? Eh, neumnosti! Konstantin se je potipal po licu. »Reže, grebčica nesrečna! Delajo britvice kakor za konje. V vojni pa smo zmagovali, vrag nas nosi, tako, da smo prešli nič koliko krvi. Ne da nam bog teh zelenih tratic!«

»Kaj boš pa ti?« »Nekaj, kar bom najbolje opravil sam. Verjemi mi... Potrebujem pa seveda tvojo avto. Saj lahko vzameš taksi, da se zapelješ domov.« »Seveda! Toda rada bi vedela, kaj se dogaja? Mar nimam po vsem tem, kar se je dogodilo, pravice...«

VARTERKS ODIJELA

Kakovostne moške »KAMGARN« obleke v sodobnih krojih dobite v vseh naših prodajalnah.

SKUPNOST ŽELEZNIŠKIH PODJETIJ - BIRO ZA GRADNJE DRUŽBENEGA STANDARDA ŽELEZNICARJEV, LJUBLJANA, Ulica Moše Pijade 39, RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO
za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za dva 10-stanovajska objekta v Divači za končno ceno po načinu »Ključ v roke«.
Predračunska vrednost obeh objektov je 74.954,072 din. Skrajni rok dograditve je 30. april 1964.
Rok za vložitev ponudb je 7. februar 1963, isti dan bo tudi licitacija ob 9. uri v prostorih investitorja — soba št. 222.
Interesenti dobe pri investitorju tehnično dokumentacijo vsak dan od 9. do 12. ure. — Kavcija 20.000 din. 476

Prodaja osnovnih sredstev RUDNIK LIGNITA - VELENJE
P R O D A I Z S V O J I H O S N O V N I H S R E D S T E V
KOMPRESOR CHLIMAX C - 40-FR
KAPACITETE 4,6 kub. m/min BREZ ELEKTROMOTORJA — Kompresor ni brenzhiben.
Interesenti si kompresor lahko ogledajo v skladišču rabljenih osnovnih sredstev na Rudniku lignita Velenje, pisarne ponudbe pa oddajo v upravi osnovnih sredstev Rudnika lignita Velenje, najkasneje do dne 31. januarja 1963. 464

Gradbeno podjetje »OBNOVA«
LJUBLJANA, Vilharjeva 33
sprejme v službo:
2 gradbena inženirja s pooblastilom za vodstvo gradbišč v Ljubljani in okolici
2 gradbena inženirja - arhitekta s pooblastilom za projektiranje — prednost imajo kandidati, ki imajo veselje in izkušnje v stanovanjski gradnji
strojnega inženirja ali strojnega tehnika z najmanj 10-letno prakso
avtomehanika samostojnega za delo v centralnih delavnicah podjetja
žerjavista za delo na gradbenem žerjavu
NASTOP SLUŽBE TAKOJ ALI PO DOGOVORU. — PISMENE PONUDBE Z OPISOM DOSEDANJE PRAKSE ODDAJTE KADROVSKEMU ODDELKU PODJETJA ALI SE ZGLASITE OSEBNO, KJER DOBITE VSA OSTALA POJASNILA. 408

SPREMEMBA
voznega reda na železniški progi LJUBLJANA-SEŽANA
Obveščamo potujoče občinstvo, da bomo zaradi uvedbe električne vjake na progi LJUBLJANA-POSTOJNA-SEŽANA spremenili vozni red potniških in motornih vlakov dne 21. januarja 1963.
Vse potrebne informacije o spremembi voznega reda dobite na železniških postajah.
S spremembo voznega reda se bo na tej progi povečala tudi hitrost in udobnost potovanja, vsem uporabnikom prevoza po železnici pa se toplo priporočamo.
Iz skupnosti železniških podjetij Ljubljana 361

Splošno ključavničarstvo
LJUBLJANA - Kolezijska ulica št. 23
TELEFON STEV. 21-747
razpisuje mesto **STROJNEGA INŽENIRJA**
RAZPIS VELJA DO ZASEDBE DELOVNEGA MESTA. PONUDBE POSLJITE UPRAVI PODJETJA. 467

Komisija za uslužbenske zadeve
OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KOPER
razpisuje tale delovna mesta:
1. načelnika oddelka za inšpekcijske službe
2. svetovalca za urbanizem
3. svetovalca za gradnje
4. dveh svetovalcev za analitične in organizacijske zadeve
5. svetovalca za družbene službe
6. referenta za civilno zaščito
7. referenta za gradbeno upravne zadeve
8. referenta za gradnje
POGOJI:
a) za delovno mesto pod 1. ekonomska ali pravna fakulteta s 3-letno prakso; b) za delovni mest pod 2. in 3. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo; c) za delovno mesto pod 4. ekonomska fakulteta s 3-letno prakso ali višja ustreznost šolska izobrazba s 5-letno prakso; pod 5) za delovno mesto pod 5. pravna ali ekonomska fakulteta s 3-letno prakso; d) za delovno mesto pod 6. višja šola za civilno zaščito ali druga ustreznost višja šolska izobrazba s 2-letno prakso; e) za delovno mesto pod 7. višja šolska izobrazba s 3-letno prakso ali srednja šolska izobrazba s 5-letno prakso; f) za delovno mesto pod 8. gradbeni tehnik s 5-letno prakso.
Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. — Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v upravi Oblo Koper. Za delovna mesta pod 1., 3., 4., 5., 6. in 8. so samska stanovanja zagotovljena takoj ob nastopu službe. Družinska stanovanja bodo zagotovljena v letih 1963 in 1964. — Razpis bo zaključen v 15 dneh po objavi. Če do tega roka ne bodo zasedena delovna mesta, se podaljša razpis do zasedbe. Kandidati naj k prošnji, kolkovani s 50 din, navedejo šolsko izobrazbo in dosedanje službovanje.

SVET ZAVODA »ENOTNOST«
IN VALIDSKE DELAVNICE
V LJUBLJANI, GOSPOSVETSKA CESTA 17-IV,
RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO **DIREKTORJA**
POGOJ:
ekonomska fakulteta s petletno prakso ali višja komercialna šola z desetletno prakso, ali gospodarstvenik z najmanj petnajstletno prakso na vodilnih položajih.
Osebnih dohodkov po dogovoru.
Ponudbe pošljite do dne 10. februarja 1963
UPRAVI ZAVODA. 469

CESTNO PODJETJE V LJUBLJANI
LJUBLJANA, Stolpniska ulica (odcep z Linhartove c.)
komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij razpisuje delovna mesta za:
— **normirca — tehničnega evidentirarja** gradbeni tehnik z ustrežno prakso
— **3 gradbene tehnike** za vodje gradbišč
— **gradbenega tehnika** za obrat obrtnih delavnic
— **kalkulanta** gradbeni tehnik z ustrežno prakso
— **2 gradbena tehnika** s prakso pri asfaltnih delih
— **5 delovodij** za niske gradnje
— **2 delovodja** za vzdrževanje cest delovodstva Vič in delovodstva Kamnik
— **3 delovodje** za vzdrževanje cest na območju mesta Ljubljana
— **4 avtomehanika**
— **kovnostrugarja**
— **kurjača centralne kurjave**
— **strojnika — bagerista** KV delavec, za kamnolom Podutik
— **administratora** za tehniški obrat Ljubljana, nižja strokovna moč z znanjem strojepljiva
Osebnih dohodki po pravilniku. Za moške je priskrbljeno samsko stanovanje v Ljubljani. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 457

OGREVAJTE VAŠE PROSTORE S »TERMOGENOM«
OGREVALEC ZRAKA sistem
»WANSON« — BELGIJA
EKONOMICEN
LAHKO UPRAVLJANJE AVTOMAT
OGREVANJE Z VSEMI KURILNIMI IN ODPADNIMI OLJI. — TAKOJSNJA DOBAVA IZ SKLADIŠCA — 50.000, 85.000 in 125.000 kg kal/h.
»VENTILATOR« — ZAGREB — Radnička cesta Djure Djakovića 32.
VSA POJASNILA DOBITE PO TEL. 52-907 IN 53-466. 475

NAVODILO za pripravo BELE KAVE brez kuhanja
V trgovini kupite »ZDRAVKO« za belo kavo. Za normalno skudenico bele kave vzamete zavno žličko »ZDRAVKE«, pol žličke sladkorja ter nekaj kapljic mleka. Zmes dobro zmešajte, da se raztopi. Dobljeno toplo mleko, ter po želji ošludite. »ZORAVKE« za belo kavo ne kuhajte.

Komisija za razpis delovnih mest ter sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Svetu delovnega kolektiva
Občinskega ljudskega odbora Celje
razpisuje naslednja delovna mesta:
1. REFERENTA za urbanizem
2. GRADBENEGA INSPEKTORJA
3. SEFA uprave za dohodke
4. UPRAVNEGA REFERENTA
5. INSPEKTORJA DELA
6. TAJNIKA — analitika sklada za šolstvo
7. MATICARJA
Pogoji: pod 1. visoka strokovna izobrazba — inženir arhitekt, zaželena praksa; pod 2 visoka ali višja strokovna izobrazba gradbene smeri ali gradbeni tehnik z 10-letno prakso; pod 3., 4., 5. in 6. višja strokovna izobrazba; pod 7. srednja strokovna izobrazba, izpit za matičarja. Osebnih dohodkov po pravilniku. Za delovno mesto pod 3. je zagotovljeno stanovanje. Razpis velja do 30. januarja 1963. 406

TRGOVSKO PODJETJE ŽIVILSKE STROKE Z GROSISTIČNO-DETAJLISTIČNO DEJAVNOSTJO
sprejme v službo:
direktorja komercialnega sektorja pogoj: komercialist z višjo strokovno izobrazbo in 2-letno prakso ali komercialist s srednjo strokovno izobrazbo in 5-letno prakso ali visokokvalificiran delavec v trgovini z 10-letno prakso
komercialista pogoj: srednja strokovna izobrazba in 5-letna praksa oziroma visokokvalificiran ali kvalificiran delavec z 10-letno prakso
računovodje pogoj: srednja strokovna izobrazba ter 5-letna praksa
šefa skladišča pogoj: visokokvalificiran delavec v trgovini ter 5-letna praksa
Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. Lastno-ročno napisane ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod »Ljubljana«. 434

OBVESTILO
OBVEŠČAMO VSE POSLOVNE PRIJATELJE, da se je 1. januarja 1963 pripojilo k našemu podjetju
Splošno mizarstvo Planina
ki bo od tega dne dalje delovalo kot EE
ZAGARSKEGA PODJETJA POSTOJNA pod imenom
Mizarski obrat Planina
Se priporočamo!
ZAGARSKO PODJETJE — POSTOJNA 444

Vsem, ki ste ga imeli radi in mu bili dobri, sporočamo, da je po hudi bolezni dotrpel naš dragi
GUSTI PRAPROTNIK
Na zadnji poti ga spremimo v ponedeljek, dne 21. januarja 1963, ob 16. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Zalah. — Prosimo tihega sožalja!
Globoko žaljujoci: žena Marija, hčerki Alenka in Aljka, vnučka Katja, mati Franci Dretnovec z možem ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Raka, dne 19. januarja 1963.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo: žalostno vest, da nas je nenadoma za vedno zapustil naš dragi, dobri mož, očka in dedek
IVAN LONČAR
upokojenec
in dolgoletni predvojni župan mesta Tržiča
Pogreb bo v ponedeljek, dne 21. januarja 1963, ob 15.30 od doma na pokopališču v Tržiču.
Globoko užalosteni: žena Ivana, hčerka Maja, sin Janek, snabi Toni in Pepi, zet Vid ter vnuki Janez, Irena, Matej, Andrej, Janko, Vida, Tržič, Kranjska gora, 19. januarja 1963.

Tragično je preminila naša draga mama, babica in prababica
Terezija Vidic, roj. Bizjan
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 20. januarja 1963, ob 15.30 iz Kristofove mrliške vežice na pokopališču Zale.
Žaljujoci: sinovi Rado, Janez, Jože in hčerka Dana, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, dne 19. januarja 1963.

ZAMENJAMO
novo trosobno — takoj vseljivo stanovanje — v bližini centra, za dve enosobni ali eno enosobno in eno garsonjero, ev. ga tudi prodamo. — Ponudbe pod »Vseljivo« v oglasni odd. Dela. 704

SOLSKI ODBOR
Osnovne šole Vače — razpisuje službeno mesto **UČITELJA** na nepopolni Osnovni šoli Vače.
Nastop službe takoj. — Interesenti se naj javijo Osnovni šoli Vače — do 25. januarja 1963. — Pogoji: diploma učiteljskega. Službeni staž ni nujen — lahko so tudi začetniki.
Osnovna šola Vače pri Litiji.

Dimnikarsko podjetje »Ljubljana«, Pokopališka 11
sprejme v službo vestnega in poštenega **DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA** 698

UPRAVNI ODBOR
Zdravstvenega doma Ljubljana-Moste
razpisuje delovni mesti: **MEDICINSKE PATRONAŽNE SESTRE** in **ZOBNE ASISTENTKE**
Pravilno kolkovane ponudbe vložite v upravi Zdravstvenega doma Moste. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 514

KOVINSKO PODJETJE »KLIMA« — CELJE
sprejme v delovno razmerje **strojnega tehnika** — lahko je začetnik, ki ima veselje do dela na kmetijskih napravah in do operativne službe. Ponudbe pošljite tajništvo podjetja do 31. januarja 1963. 461

KUPIMO
ročne pletilne stroje dolžine do 40 cm in navijalni stroj
Ponudbe pošljite pod »Pletenje«. 443

Industrija čevljev »BOR« — Dol. Toplice
razpisuje delovno mesto za **MATERIALNEGA KNJIGOVODJO**
Pogoj: popolna sred. šola s prakso na tem delovnem mestu. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 465

PRI ZAHVALI MIRKO STERNAD je pomoloma izostal — zazhvalja vsem sorodnikom.

Za vedno nas je zapustila naša ljubna in neposabna mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta
MARIJA PACEK
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 21. januarja 1963 ob 9. uri na pokopališču v Leskovicu.
Žaljujoci: sin Janez z družino, hčerki Marija in Angelca s družinama, bratje in ostalo sorodstvo.
Veliki Podlog, Velike Malence, Leskovec, Ljubljana, Krško, dne 19. januarja 1963.

Umrla nam je sestra in teta
MARIJA VOGELNIK
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 20. januarja, ob 15. uri v Radovljici.
Žaljujoci: brat Janez z družino, Francelj z ženo, sestra Marjanca z družino in ostali sorodniki.
Radovljica, 19. jan. 1963.

Za vedno nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric
FRANC KLEŠNIK
upokojenec
Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 21. januarja 1963, ob 14.30 izpred mrliške vežice v Polju na pokopališču v Polju.
Žaljujoci: žena Marija, otroci Tončka, Franci, Stane, Jože z družinami in ostali sorodniki.
Zgornji Kašelj, Ljubljana, Vevče, Sneberje, dne 19. januarja 1963.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgotrajni bolezni v starosti 76 let zapustil naš mož, oče, brat, stari oče, stric in tast
JANEZ KALAN
Jušev ata iz Virmaš pri Skofji Loki
Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 21. januarja 1963, ob 15.30 iz hiše žalosti, Virmaš št. 76, na pokopališču v Staro Loko.
Žaljujoci: žena Ivana, sinova Ivan in Rafko z družinama, brat Jože, sestra Micka in ostalo sorodstvo.
Virmaše, Skofja Loka, Maučiče, Hraše, 20. I. 1963.

Po kratki bolezni nas je zapustil najplemenitejši ljubljani mož, oče, dedek, brat, svak in stric
ALEKSANDER KOVAČEVIČ
vodovodni inštalater v pokoj
Na zadnji poti ga bomo spremlili v ponedeljek, dne 21. januarja 1963, ob 15.30 iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.
Neutolažljivi: žena Ladislava, roj. Jurkovič, hčerka Saša z možem Francetom, vnuka Miša in Sašo, sestra Anka ter sorodstvo.
Ljubljana, Zagreb, dne 19. januarja 1963.

UMRL JE NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC
ALEKSANDER KOVAČEVIČ
MOJSTER VODOVODNE INSTALACIJE
OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU!
KOLEKTIV MONTAZNEGA PODJETJA »INSTALACIJE« — LJUBLJANA

PRI DELU SE JE SMRTNO PONESREČIL
NAŠ SODELAVEC
ERVIN MEDVEŠEK
ELEKTRO MONTER, SPECIALIST
VESTNEGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V NAJLEPSEM SPOMINU!
KOLEKTIV OBRATOV — SERVISI
ELEKTROTRBOVLJE

PRI UPRAVLJANJU SLUŽBENE DOLŽNOSTI SE JE SMRTNO PONESREČIL
ERVIN MEDVEŠEK
ELEKTRO MONTER, SPECIALIST
S SVOJO SKROMNOSTJO IN ISKRENIM TOVARISTVOM SI JE ZAGOTOVIL MED NAMI TRAJNEM SPOMINU!
SINDIKALNA PODRUŽNICA
ELEKTROTRBOVLJE

Sporočamo žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil pri svojem delu naš sodelavec
ERVIN MEDVEŠEK
Vestnega in delovnega člana našega kolektiva bomo ohranili v trajnem spominu.
KOLEKTIV ELEKTRO TRBOVLJE

